

Utredning av skolestruktur

Bø kommune

Endelig rapport 24.10.24

Innerforside

Tittel:	Utredning av skolestruktur
Undertittel:	Bø kommune
TF-rapport:	896
Forfatter(e):	Kjetil Lie, Ingrid Steine Bortne, Ole Eskild Billington (EY)
Dato:	24.10.24
ISBN:	978-82-336-0758-6
ISSN:	2703-7894
Pris:	(Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforskning.no)
Framsidedfoto:	
Prosjekt:	Bø kommune – utredning av skolestruktur
Prosjektnr.:	20240450
Prosjektleder:	Kjetil Lie
Oppdragsgiver(e):	Bø kommune

Resymé:
Kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for å utvikle en framtidsrettet, bærekraftig oppvekstsektor i Bø kommune.

Forord

Telemarksforskning har på oppdrag for Bø kommune å utrede skolestruktur med mål om å utarbeide et kunnskaps -og beslutningsgrunnlag for å utvikle en fremtidsrettet og bærekraftig oppvekstsektor. Bestillingen fra kommunestyret er å utrede ulike alternativ med tilhørende konsekvenser, både for kvalitet og økonomi. Barnets beste skal være førende og det skal sees i sammenheng med faglige vurderinger. Tilstanden på bygg og uteområder skal også være med i vurderingen.

Utredningen har omfattet kvaliteten i tilbudet, om ressurser blir brukt på riktig måte, potensiale for omstilling og hvordan aktørene opplever dagens skolestruktur. Utredningen omhandler skoleanleggenes kapasitet og egnethet, investeringsbehov, pedagogiske og skolemiljømessige konsekvenser og utfordringer, samt demografisk utvikling i kommunen.

I vårt arbeid har vi benyttet en kombinasjon av ulike metoder, herunder dokumentanalyse og litteraturgjennomgang, samt intervjuer med ledere, ansatte i kommunen, elever, foresatte og andre nøkkelpersoner.

Rapporten inneholder analyser, vurderinger og anbefalinger som kommunen kan bruke i videre arbeid med skolestruktur.

Telemarksforskning har levert oppdraget på bestilling fra Bø kommune. Vi vil takke for et godt samarbeid med Bø kommune i gjennomføringen av oppdraget, og for at ledere og ansatte behjelpelig har stilt seg til disposisjon for intervjuer og kontaktpunkter for øvrig.

Bø, 24.10.2024

Kjetil Lie

Prosjektleder

Sammendrag

På grunn av lave elevtall og forventet reduksjon av elever i Bø er det nødvendig å vurdere skolestrukturen helhetlig. Målet er en skolestruktur som gir forutsigbarhet 10-15 år fram i tid.

Utredningen går i dybden på sammenhengen mellom nasjonale føringer for grunnskolen, kvalitet i skolen og skolestruktur med hovedvekt på skolestørrelse. Det legges også vekt på føringer som endrer samfunnsoppdraget i skolen, og for de tjenestene som berører barn og unge. I årene som kommer vil samhandling mellom tjenestene bli enda mer sentralt.

I analysen er kvalitative intervjuer med ulike målgrupper tillagt stor vekt. Det er elevene selv, foresatte, ledere og ansatte i skolen og tjenestene rundt eleven som kjenner behovet best, og som har de beste forutsetningene for å finne de gode løsningene.

Forskning og statistikk som belyser skolestørrelse og kvalitet viser at det ikke finnes et fasitsvar hvorvidt små eller store skoler gir best kvalitet og innhold i skolen. Forskningen viser tendenser til at kvalitet målt i skolebidrag øker med skolestørrelse. Til syvende og sist er det hva du fyller skolen med som har størst betydning.

Avslutningsvis i rapporten gis våre konklusjoner, og der vi anbefaler Bø kommune å gjøre større endringer i skolestrukturen som kan sikre en bærekraftig drift i framtiden.

Innholdsfortegnelse

- 1 Bakgrunn og metode
- 2 Alternativer til ny skolestruktur
- 3 Oppsummering av kvalitative intervjuer
- 4 Skolestørrelse og kvalitet
- 5 Konsekvenser
- 6 Vurdering av alternativer
- 7 Konklusjon og anbefalinger

01

1.1 Bakgrunn og metode

1.2 Kvalitet i skolen

1.3 Dagens skolestruktur

1.1 Bakgrunn og metode

Bakgrunn og mandat

- Bø kommune ønsker bistand fra et eksternt konsulentmiljø for å utrede skolestruktur med mål om å utarbeide et kunnskaps -og beslutningsgrunnlag for å utvikle en fremtidsrettet og bærekraftig oppvekstsektor.
- Bestillingen fra kommunestyret er å utrede ulike alternativ med tilhørende konsekvenser, både for kvalitet og økonomi. Barnets beste skal være førende og det skal sees i sammenheng med faglige vurderinger. Tilstanden på bygg og uteområder skal også være med i vurderingen.

Telemarksforskning har forstått oppdraget dit hen at hensikten med utredningen er å presentere vurderinger og anbefalinger som skal forankres på følgende hovedpunkter:

- Barnets beste med tanke på retten til et trygt og godt læringsmiljø, herunder også reisevei.
- Skolens betydning for lokalsamfunnet, kommunens ressurser og faglig forsvarlighet.

Det er videre å anta at det er ønskelig at de årlige driftsutgiftene reduseres og tilpasses kommunens fremtidige driftsrammer. Alle anbefalte tiltak skal begrunnes og tilhørende konsekvenser skal vurderes; administrative, faglige, økonomiske og samfunnsmessige.

Utredningen vil i tillegg til konkrete undersøkelser også basere seg på relevant forskning og erfaringer fra drift av mindre skoler.

Rapporten skal utgjøre grunnlag i et politisk beslutningsgrunnlag for eventuelle endringer i skolestrukturen i kommunen.

Metode

Dokumentgjennomgang og innledende analyser

I analysen er det særlig lagt vekt på dokumenter som beskriver kvalitet i skolen, indikatorer for kvalitet i skolen, samt økonomisk analyse. Referanser oppgis fortløpende i dokumentet.

Kvalitative intervjuer

Kvalitative intervjuer har utgjort en sentral del av datainnhenting. Intervjuene er gjennomført som såkalte semistrukturerte intervjuer. Det betyr at intervjuer tar utgangspunkt i en intervjuguide, samtidig som man har mulighet til å følge opp temaer som dukker opp underveis i intervjuene.

Vi har intervjuet rektorer og teamledere ved skolene, HTV, HVO, PPD/PPT, barnevern, kommunedirektør og oppvekstsjef i Bø kommune.

Videre ble det gjennomført intervju med teknisk sjef og skolehelsetjenesten. For å ivareta barnets stemme har vi også hatt samtaler med elevrådsrepresentanter ved alle fire skolene i Bø.

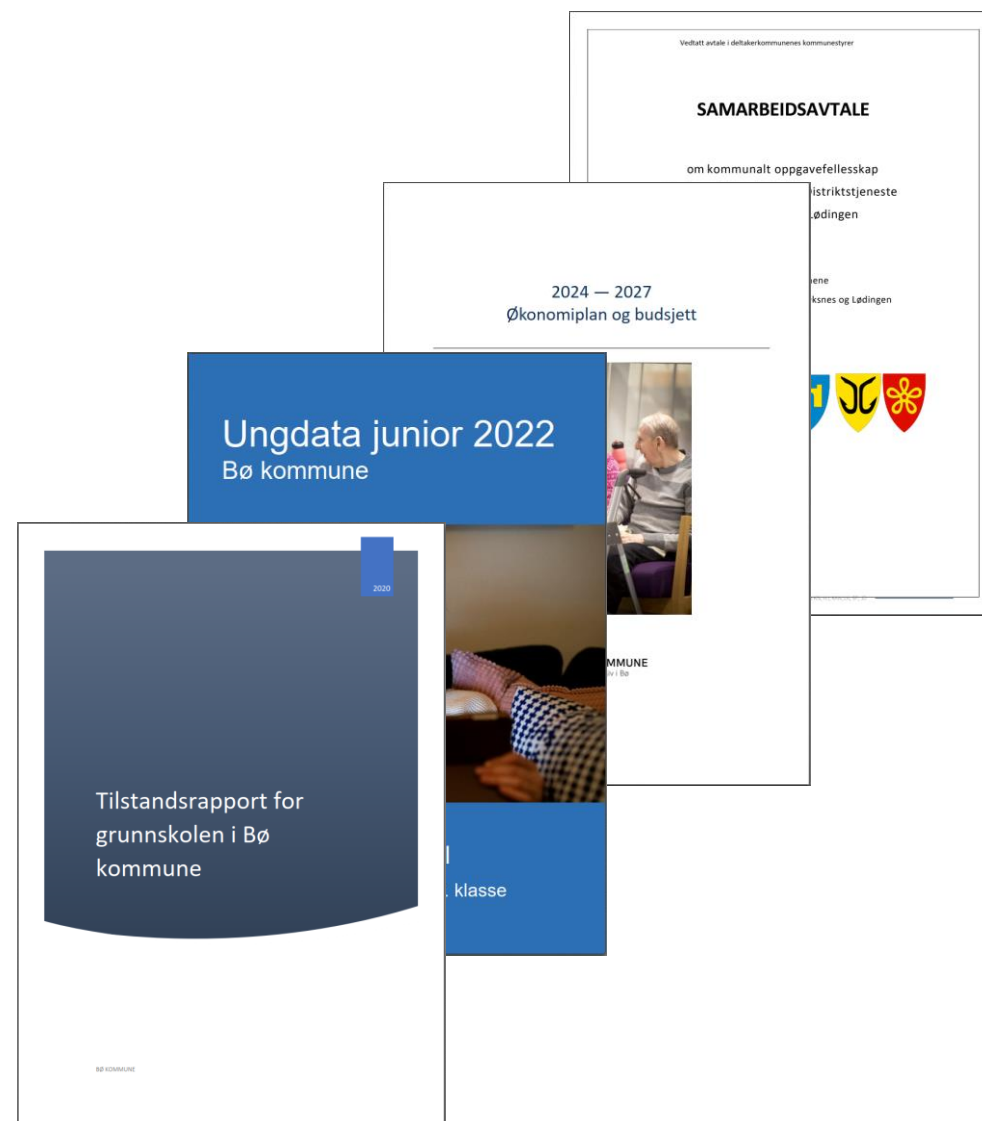
Intervjuene ble i hovedsak gjennomført i Bø kommune 27. og 28. august. Tre intervjuer ble gjennomført digitalt i etterkant.

1.1 Bakgrunn og metode

- Dokumentgjennomgang

Kommunen har oversendt etterspurt dokumentasjon:

- Årsmeldinger 2021-2024
- Tilstandsrapport 2020
- Skolekretser
- Vedtatt samarbeidsavtale PPD
- Ungdata 2022 for barneskole og ungdomsskole
- Saksprotokoller fremtidig skolestruktur, etablering av Vesterålen barnevern
- Retningslinjer for bytte av skolekrets
- Rammetimetall 24-25
- Oversikt over antall elever som mottar skoleskyss 24-25
- Org. kart skole og barnehage
- Kvalitetsmelding Vesterålen barnevern, grunnskolen og PPD 2023
- GSI for skolene og Bø kommune 23-24
- Elevtall siste fire år
- Elevtallsutvikling
- Budsjett og økonomisk plan 2024-2027
- Elevundersøkelsen 23-24
- Fordeling personell
- Bevilgningsoversikt
- Takster skoleskyss
- KOSTRA-tall skoleskyss
- Regnskapsrapporter for skolene
- Skoleskyss Juni 2024

1.2 Kvalitet i skolen (1)

Skolen har vært gjenstand for stor politisk interesse i Norge de siste 20 årene. Dette har medført to læreplanreformer og en rekke satsninger for å heve kvaliteten i skolen.

Fagfornyelsen (LK20) ble innført i 2020, og erstattet Kunnskapsløftet 06. Denne revisjonen av læreplanen blir ofte kalt «Fagfornyelsen». I Fagfornyelsen er det mer enn noen gang lagt vekt på sammenhenger mellom norsk skoles formålsparagraf, verdigrunnlag, tverrfaglige tema knyttet til danning og livsmestring, grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning, og kompetansemålene i den enkelte fagplan. Overordnet del i fagfornyelsen har status som forskrift til opplæringsloven og innholdet er dermed bindende. Ett av kravene i overordnet del er at undervisningspersonalet skal utvikle seg kollektivt som et såkalt profesjonsfellesskap. Formålet er at «lærere som i fellesskap reflekterer over og vurderer planlegging og gjennomføring av undervisningen, utvikler en rikere forståelse av god pedagogisk praksis. Dette må gjøres med utgangspunkt i både profesjonens kunnskapsgrunnlag og grunnopplæringens verdigrunnlag.»

Ny opplæringslov trådte i kraft 1. august 2024. Loven er det sentrale rettslige rammeverket for at skolen skal lykkes med det viktige samfunnsoppdraget sitt. En sentral endring er at skoleeiers ansvar for kvalitetsvurdering flyttes til loven (§ 17-12). Det fremheves at det er skoleeier som har ansvaret, men at vurderingen skal skje på den enkelte skole. Kravet til pedagogisk ledelse og å utvikle profesjonelle læringsfellesskap i alle skoler er dermed en sterk føring. I den nye opplæringsloven blir den tidligere retten til spesialundervisning delt i tre rettigheter for eleven; personlig assistanse, fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemiddel og individuelt tilrettelagt opplæring.

Nye kompetansekrav ble innført i 2017, og kravet om at ansatte som skal undervise må ha relevant kompetanse i de fagene de skal undervise i, er forsterket. Kravet er konkretisert i kap. 17 i ny opplæringslov.

Kommunen som skoleeier har fram til 1. august 2025 mulighet til å gi dispensasjon fra kravet for ansatte som har fullført allmennlærerutdanning og de som før 1. januar 2014 oppfylte kravene for ansettelse i undervisningsstilling.

Tverrprofesjonelt samarbeid

Meld. St. 6 (2019–2020) «Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO» ble behandlet i Stortinget 24.04.20. Meldingen, som blant annet følger opp utvalgsrapportene fra Nordahl og Stoltenberg, legger fram en rekke tiltak for å forbedre utdanningssystemet og sikre et godt tilpasset pedagogisk tilbud for alle barn og elever. Dette er blant annet å bygge laget rundt eleven.

Godt tverrfaglig samarbeid handler om at ulike fagmiljøer arbeider sammen og ser tilbudene til barn og unge i sammenheng. De ansatte i tjenestene må snakke godt sammen. Barnas behov må være utgangspunktet for samarbeidet. Det påpekes at kommuneledelsen har en sentral rolle i arbeidet med å skape en kultur for samarbeid og felles engasjement for barns utvikling i hele kommunen som organisasjon.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er en nasjonal satsning som skal bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna og elevene. Kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt tilrettelegging. En viktig føring i kompetanseløftet er at kompetansen skal nærmere barnet. I kommunen betyr dette at PPT får en ny rolle der det systemrettede arbeidet i skoler og barnehager skal forsterkes. I tillegg til å utarbeide sakkyndige vurderinger, skal PPT hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov.

1.2 Kvalitet i skolen (2)

En ekspertgruppe for skolebidrag, ledet av Sølvi Lillejord, leverte i mai 2021 sluttrapporten "En skole for vår tid". Rapporten gir en grundig gjennomgang av hvordan skoleeiere og skoler bedre kan drive et systematisk utviklingsarbeid for å løfte kvaliteten på opplæringen, samt å beskrive hva som kjennetegner skoler og kommuner som lykkes best med å løfte kvaliteten på opplæringen. Rapporten peker også på hva som skal til for at skoler med lavt skolebidrag over tid kan løfte kvaliteten. En fellesnevner for rapportens anbefalinger er medvirkning på alle nivå fra skoleeier til elev, og profesjonsutvikling som foregår tett på klasserommet og praksisfeltet. En slik utvikling krever en tydelig og dedikert skoleeier, god lederressurs på den enkelte skole, og til slutt bredde og kapasitet i fagmiljøene.

Laget rundt barnet

Barnevernsreformen trådte i kraft 01.01.2022. Reformen omtales også som oppvekstreformen. Reformen gir kommunen økt ansvar på barnevernsområdet og skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats. Fra 01.08.2022 ble totalt 14 lover som gjelder barn og unge endret, slik at kommunene får en plikt til å sørge for at de ulike tjenestene jobber sammen (barnevernsloven, helse- og omsorgsloven, sosialtjenesteloven og opplæringsloven). Lovverket legger opp til at kommunen på overordnet nivå må legge til rette for at tjenestene kan samarbeide med hverandre og at de enkelte tjenestene må legge til rette for det samme.

Ett av målene med barnevernsreformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er en investering i innbyggernes velferd, men kan også spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

Et mål med **barnevernsreformen** (også kalt oppvekstreformen) er å styrke kommunens forebyggende arbeid og tidlig innsats slik at flere utsatte barn og familier skal få hjelp på et tidlig tidspunkt. Dette er mål som kun kan nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren, hvor samordning og koordinering av tjenestene vil være sentrale virkemidler for å nå målene. Reformen omtales derfor som en oppvekstreform. I lovforslaget er det krav om at kommunestyret skal vedta en forpliktende plan som skal bidra til tverretattlig samarbeid i kommunen, herunder integrere barnevernets arbeid i kommunens øvrige barne- og oppvekstpolitikk.

Hva er så fellesnevnerne for nasjonale føringer og kommende lovendringer?

- Forpliktende samhandling
- Tidlig innsats og forebygging
- Kompetanse nærmere eleven
- Barnets stemme og brukermedvirkning

For skoleeier er dette føringer og forventninger som vil kreve en målrettet innsats der ledere og ansatte i skolen må spille på hverandres kompetanse i større grad enn i dag. Samhandlingen med støttetjenestene må i større grad foregå i skolen, og arbeidet må ledes av ledere som har kompetanse og ressurser til å lede komplekse utviklingsprosesser.

Erfaringer viser at PPT kan bidra inn i organisasjonsutviklingen i skoler og barnehager ved at de deltar på ledermøter for styrere i barnehager, og på rektormøter i kommunen.

KS sine undersøkelser viste også at endringsarbeidet som har vært gjennomført i PPT i casekommunene- og fylkeskommunen er krevende. Endringene skal gjennomføres samtidig med at ordinær drift opprettholdes, og det er utfordrende.

NOU 2022:13 - Med videre betydning

Det er utført en utredning av kompetanse- og karriereutvikling i barnehager og skoler. Utvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 3. september 2021 og avgitt til Kunnskapsdepartementet 28. september 2022.

1.2 Kvalitet i skolen (3)

NOU viser til at i perioden 2015–2022 har over 50 000 lærere i grunnopplæringen fått tilbud om videreutdanning i ulike fag og fagområder. I samme periode har det vært en nedgang i andelen grunnskolelærere som ikke oppfyller kompetansekravet om undervisning i de fleste av de prioriterte fagene. Samtidig er det over 19 000 lærere i grunnskolen som ikke oppfyller kompetansekrav for å undervise i matematikk, engelsk, norsk, norsk tegnspråk og samisk, og som vil ha behov for videreutdanning.

Det er også et funn i NOUs undersøkelser at flere lærere antar at de må ta videreutdanning for å kunne undervise i nok fag til å fylle en fulltidsstilling og få en fast stilling. Det er ennå få uteksaminerte grunnskolelærere med mastergrad, men NOU-utvalget mener det er grunn til å følge med på utviklingen for å vurdere om det på sikt er en problemstilling som følger av endringer i grunnskolelærerutdanningen.

Lærermod 2020-2040

SSB utarbeider en rapport som framskriver tilbud og etterspørsel for fem grupper av lærerutdanninger. Framskrivningene er basert på modellen LÆRERMOD og publiseres ca hvert andre år. Det framskrives en økning i lærertettheten fram mot 2040. Med lærertetthet menes antall lærerutdannede årsverk per barn i barnehage og antall lærerutdannede årsverk per elev i skolen. Både for barnehagelærere, grunnskolelærere, faglærere, yrkesfaglærere, lektorutdannede og de med praktisk-pedagogisk utdanning i allmenne fag framskrives et såkalt overskudd i 2040.

Nesten 74% av de med grunnskolelærerutdanning jobbet i grunnskolen i 2021. Etterspørselen etter grunnskolelærere styres dermed hovedsakelig av lærertettheten i grunnskolen, samt antall framtidige elever i aldersspennet 6-15 år.

På landsbasis er antall elever i grunnskolen estimert å gå fra 640 000 i 2022 til 590 000 elever i 2040. Dette vil være en nedgang på 50 000 elever på landsbasis i framskrivingsperioden. For en gitt lærertetthet på 0,10 trengs altså færre grunnskolelærere i 2040 enn i 2022. Mer presist, i 2021 er det 38 651 årsverk grunnskolelærere i grunnskolen av totalt 61 961 lærerårsverk. For å opprettholde lærertettheten på 0,10 i grunnskolen trengs totalt 59 000 årsverk lærere i skolen i 2040 - og av disse 36 816 grunnskolelærere. Dette gir en nedgang i etterspørselen på rundt 2000 årsverk grunnskolelærere i grunnskolen over perioden.

Et overskudd av lærere må ikke tolkes i absolutte termer. Et overskudd betyr en økning i lærertettheten utover nivået i utgangsåret og må sees opp mot lærermangelen, altså antall årsverk ansatt i lærerstillingen uten lærerutdanning i startåret for beregningene. Et overskudd betyr med andre ord ikke at vi utdanner for mange lærere, men at lærermangelen i dag trolig kan reduseres på sikt.

SSBs resultater av et overskudd hviler på at kandidatproduksjonen av nye lærere opprettholdes på 2021-nivået i hvert framskrivingsår, samt at SSBs befolkningsframskrivninger, som det er knyttet usikkerhet til, «treffer». Produseres det færre lærerkandidater enn antatt, reduseres tilbudet. Og blir det flere barn og elever enn det vi har lagt til grunn, øker etterspørselen. Lavere tilbud og høyere etterspørsel reduserer det såkalte overskuddet. SSB antar at lærerkandidatene fordeler seg på aktivitetsområdene i og utenfor sektoren på samme andelsmessige måte som utgangspopulasjonen.

Utdanningsdirektoratets GSI-statistikk for 2023 viser at 94 % av lærerne i grunnskolen er kvalifisert etter loven. I Bø er tilsvarende tall 85.3 %, et mye høyere tall lærere som ikke oppfyller kompetansekravene for tilsetting.

Fagmiljø for pedagoger

Erfaringene de senere år viser også at det er lave søkertall på ledige lærerstillingen. Rekruttering til oppvekstfeltet er en nasjonal bekymring, og noe som må jobbes med på ulike nivå. Et av områdene som er relevant å se nærmere på er fagmiljø for pedagoger. Det å bygge robuste fagmiljø der en kan spille på hverandre, diskutere faglige problemstillinger og sammen utvikle et sterkt fagmiljø er viktig. Dette blir også bekreftet i våre intervjuer i Bø.

1.2 Kvalitet i skolen (4)

Elevundersøkelsen (Høst 2023)

- Resultater fra 5. til 10. trinn viser at det er motivasjon, og elevdemokrati og medvirkning skolene scorer lavest på, mens skolene får høy måloppnåelse når det gjelder felles regler.
- Mobbetall fra 6. og 10. trinn i Bø viser at kommunen ligger over snittet for både fylket og landet. Hele 52,4 % av elevene i 10. trinn og 40 % av elevene på 6. trinn svarte at de hadde opplevd mobbing på skolen, som er svært høye tall.

Faglige resultat og gjennomføring (standpunkt, eksamen og nasjonale prøver)

- Bø lå litt over landssnittet på grunnskolepoeng (42,7 mot 42,4) som man trenger for å søke seg inn på videregående skole (fra kvalitetsmelding for grunnskolen skoleåret 2022-2023)
- Bø ligger omtrent på snitt for standpunktskarakterer og eksamenskarakterer. Elevene i Bø scorer generelt bedre på praktiske enn teoretiske fag.
- Resultater på nasjonale prøver viser at på 5. trinn ligger elevene under landssnittet i både engelsk, lesing og regning. For 8. trinn ligger resultatene i lesing, regning og engelsk under landssnittet. Resultatene falt innen regning og lesing fra skoleåret 22-23 til 23-24. Engelsk er imidlertid markant bedre enn lesing og regning.

Unge uføre

Oversikten over unge uføre i Bø kommune sammenlignet med hele landet, viser at det er spesielt i aldersgruppen 25-34 at antallet unge uføre er spesielt høyt.

Hvem	Aldersgruppe	Uføretrygdede i prosent av befolkningen		
		2021	2022	2023
Bø (Nordland)	18-24 år	1,6	2,2	1,7
	25-34 år	10,2	8,5	7,1
Hele landet	18-24 år	1,8	1,8	1,8
	25-34 år	4,0	4,2	4,3

Ungdata

Tall fra Ungdata (u.skole 2022) viser at Bø scorer dårligere på omtrent alle parameterne innenfor temaet skole. Elevene er mindre fornøyd med skolen, flere gruer seg og flere opplever et høyere nivå av skolestress, samtidig som flere opplever skolen som kjedelig.

For mellomtrinnet (ungdata junior) har vi sett følgende:

De aller fleste barn syns selv de har bra liv (92%). Foreldre er viktige for barna, og de er fornøyd med disse. 95 % svarer at de har minst en god venn de stoler på. Ikke alle barn er like fornøyd med skolen de går på, 39 % er veldig fornøyd, mens snittet nasjonalt 46 %. 89 % trives på skolen, 34 % gruer seg til å gå på skolen.

Tema	Bø (2022)	Hele Norge
Fornøyd med skolen	43	59
Gruer seg til skolen	49	30
Lærerne bryr seg	67	81
Lekser	39	32
Passer inn blant elevene	69	78
Skolen er kjedelig	92	81
Skolestress	59	49
Skulk	29	30
Trives på skolen	80	84

Frafall videregående skole

Tabellen under viser prosentandel som fullfører videregående opplæring. Bø kommune har i mange år ligget konsekvent under landssnittet, selv om andelen har vært økende.

		År	2014-2016	2015-2017	2016-2018	2017-2019	2018-2020	2019-2021	2020-2022
Geografi	Foreldrenes utdanningsnivå								
Hele landet	totalt		74	75	77	77	78	79	80
Bø	totalt		49	57	66	71	75	73	71

1.3 Dagens skolestruktur (1)

Skoler i Bø kommune

Det er tre barneskoler og en ungdomsskole i Bø kommune.

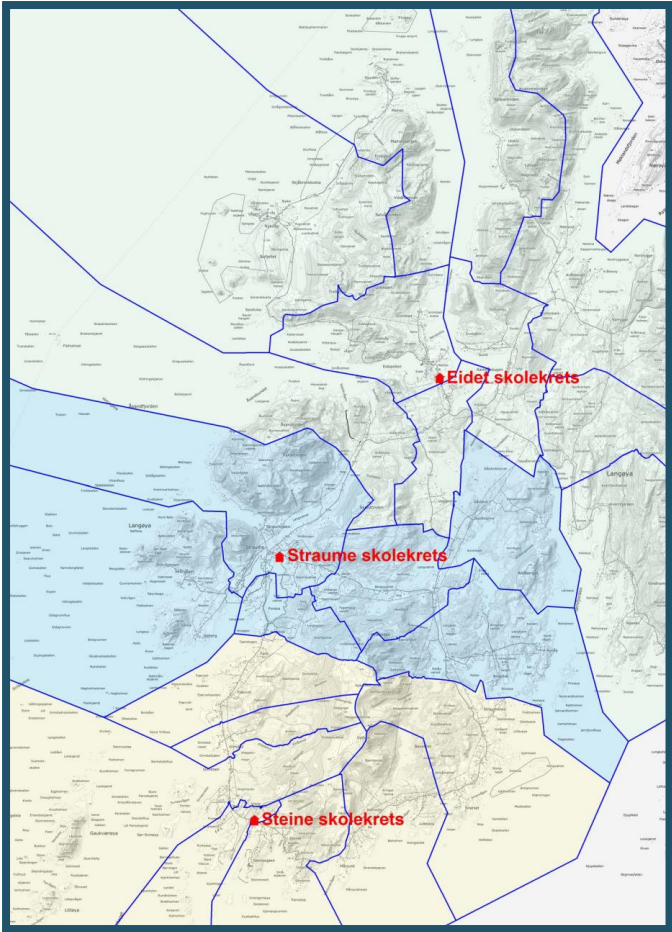
Skoleåret 2023/24 var det 157 elever på barneskolenivå, og 67 på ungdomsskolenivå. Dette utgjorde totalt 224 elever fra 1. til 10. trinn.

I våre beregninger har vi tatt utgangspunkt i fjorårets elevtall tilgjengeliggjort av kommunen gjennom *Elevtallsutvikling i Bø kommune pr. 10.06.2024*. Vi fikk videre oppdatering medio oktober 2024 på elevtall, markert i rødt.

Elevtall 2024/2025	1.-7.	8.-10.	Sum
Steine skole	66 (66)		
Straume skole	68 (69)		
Eidet skole	23 (24)		
Bø ungdomsskole		67 (65)	
Sum	157 (159)	67 (65)	224 (224)

Oversikt over antall elever per skole for skoleåret 2024/25.

Oversikt over skolekretsene i Bø kommune

02

Alternativ til ny skolestruktur

2.1 Oversikt alternativer

2.2 Framskrivninger

2.1 Oversikt over alternativer til ny skolestruktur

I bestillingen av denne utredningen ønsket oppdragsgiver en kartlegging av alternativer for skolestrukturen i Bø kommune. Det skal utredes ulike alternativer med tilhørende konsekvenser, både for kvalitet og økonomi. Barnets beste skal være førende og det skal sees i sammenheng med faglige vurderinger. Tilstanden på bygg og uteområder skal også være med i vurderingen. Under kan alternativene som ønskes vurdert sees:

Alternativ 0:	Alternativ 1:	Alternativ 2:	Alternativ 3:	Alternativ 4:
Dagens skolestruktur opprettholdes med tre 1.-7. skoler og en 8.-10. skole	Alternativ 1a: 1.-10 skole nybygg	Alternativ 2a: En 1.-7. skole nybygg og 8.-10. skole slik den er nå	Flere 1.-7. skoler i eksisterende skolebygg og 8.-10. skole slik den er nå	Felles 1.-4. og felles 5.-7 skole i eksisterende skolebygg og 8.-10. skole slik den er nå
	Alternativ 1b: 1.-10 skole lokalisert i tilknytning til bygget til Bø Ungdomsskole	Alternativ 2b: En 1.-7. skole i eksisterende skolebygg og 8.-10. skole slik den er nå		

2.2 Framskrivninger (1)

Data hentet fra SSB viser at det bor 231 barn og unge mellom 6 og 15 år i Bø kommune. Det øvrige folketallet i kommunen er 2 403 innbyggere. I 2023 ble det født 15 barn.

Det er synkende barnetall i kommunen. Dette ser vi i Telemarksforsking's elevframskrivninger hentet ut august 2024 frem mot 2050 for elever i Bø-skolen:

M-scenariet 6-15 år	Faktisk antall elever 2024	Prognose antall elever 2030	Prognose antall elever 2040	Prognose antall elever 2050	Endring (%) 2024-30	Endring (%) 2024-40	Endring (%) 2024-50
Steine skolekrets	99	98	91	52	-1,00 %	-8,10 %	-47,50 %
Straume skolekrets	82	69	74	63	-15,90 %	-9,80 %	-23,20 %
Eidet skolekrets	49	45	49	25	-8,20 %	0,00 %	-49,00 %
Uoppgitt delområde	1	9	6	7	-	-	-
Bø kommune	231	221	220	147	-4,30 %	-4,80 %	-36,40 %

Tabellen viser framskrivninger for de forskjellige skolekretsene, basert på inndeling fra SSB. Uoppgitt delområde viser avvik mellom innbyggertall totalt og innbyggertall fordelt på grunnkrets/delområde. Altså innbyggere som ikke er fordelt på grunnkrets eller delområde. Tabellen viser M-scenariet for elever i aldersgruppen 6-15 år, og dette tilsvarer middels/nøytralt nivå på framskrivningene.

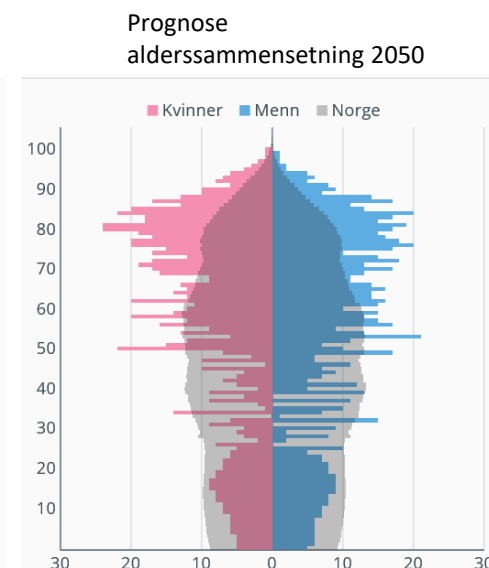
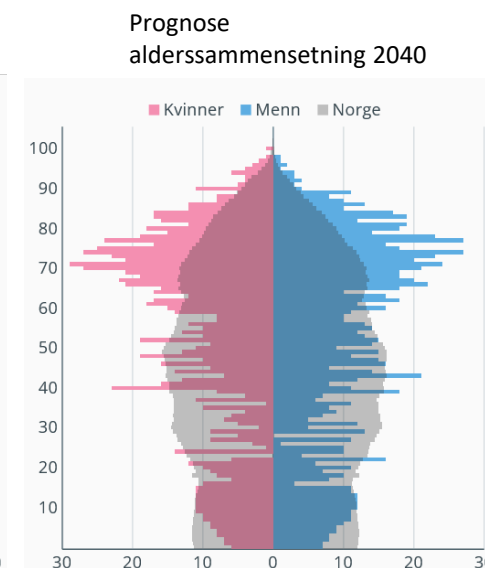
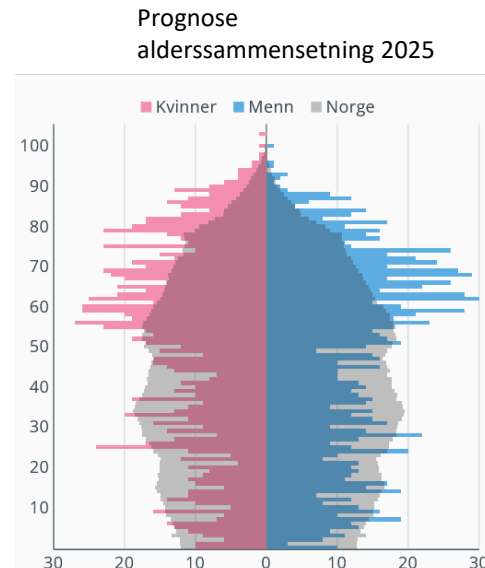
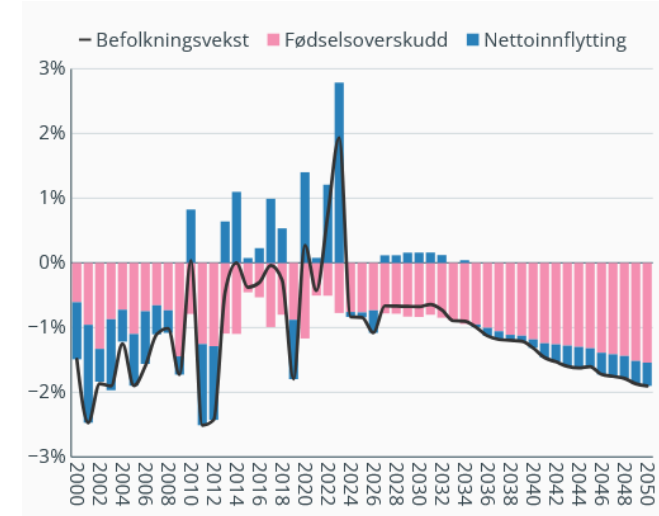
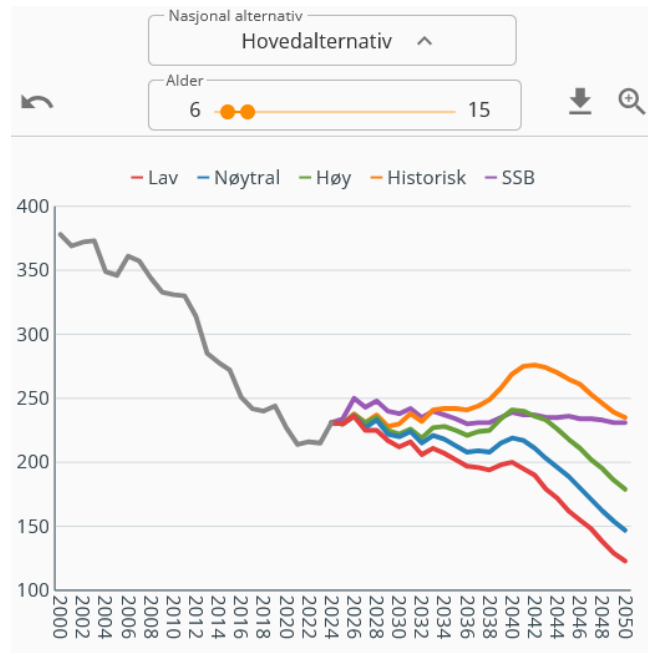
Framskrivningene viser at det er estimert en nedadgående endring i elevtall frem mot 2050. Det er spesielt i området Eidet skolekrets og Steine skolekrets hvor nedgangen vil være størst. Totalt ser det ut til å være en nedgang på estimert -36,4 % i antall barn og unge i kommunen fra 2024 til 2050. Spesielt fra 2040 til 2050 er det prognostisert et markant fall i antall elever. I de påfølgende sider i rapporten vil vi forklare framskrivningene ytterligere, samt vise framskrivningene slik de ser ut for de ulike strukturalternativene, inkludert grafisk fremstilling.

2.2 Framskrivninger (2)

Det er naturligvis stor usikkerhet når det gjelder framtidig befolkningsutvikling. Bø kommune har hatt en unormalt høy nettoinnflytting de siste årene. Framskrivningen merket "historisk" er basert på at den unormalt høye innflyttingen til kommunen skal fortsette. Vi mener det er mer sannsynlig at nettoinnflyttingen til Bø vil falle til nivåer som er mer vanlig for den kommunetypen som Bø er. Empirien tilsier at kommuner med høy bostedsattraktivitet tenderer til å bevege seg til normale verdier. Vi mener derfor det er mest sannsynlig at antall barn i skolealder vil synke de neste årene og at barnetallet på lengre sikt mest sannsynlig aldri vil komme tilbake til dagens nivå.

Fallet fra 2040 til 2050 (alternativ L, M og H) kan tilskrives alderssammensetning, fraflytting og et stort og økende fødselsunderskudd.

Kommunen vil få et økende fødselsunderskudd. Det gjør at det må bli en ganske stor netto innflytting for at folketallet ikke skal synke.

2.2 Framskrivninger (3)

Elevtallsutvikling ved strukturendring alternativ 1

Alternativ 1	Faktisk antall elever 2024	Prognose antall elever 2030	Prognose antall elever 2040	Prognose antall elever 2050
Felles 1.-10. skole	231	221	220	147

Framskrivninger av totalt elevtall basert på demografiprognose

Elevtallsutvikling ved strukturendring alternativ 2a og 2b

Alternativ 2a/b	Faktisk antall elever 2024	Prognose antall elever 2030	Prognose antall elever 2040	Prognose antall elever 2050
1.-7.	160	154	153	102
8.-10.	71	67	67	45
Sum	231	221	220	147

Framskrivninger av elevtall per skole basert på demografiprognose

2.2 Framskrivninger (4)

Elevtallsutvikling ved strukturendring alternativ 3

Alternativ 3	Faktisk antall elever 2024	Prognose antall elever 2030	Prognose antall elever 2040	Prognose antall elever 2050
1.-7.	91-126	82-119	87-117	60-82
1.-7.	34-69	34-71	36-65	20-42
8.-10.	71	67	67	45
Sum	231	221	220	147

Framskrivninger av elevtall per skole/skoleområde basert på demografiprognose. Tallene for 1.-7. skolene er avhengig av hvordan de nåværende 3 skolene deles på to skoler.

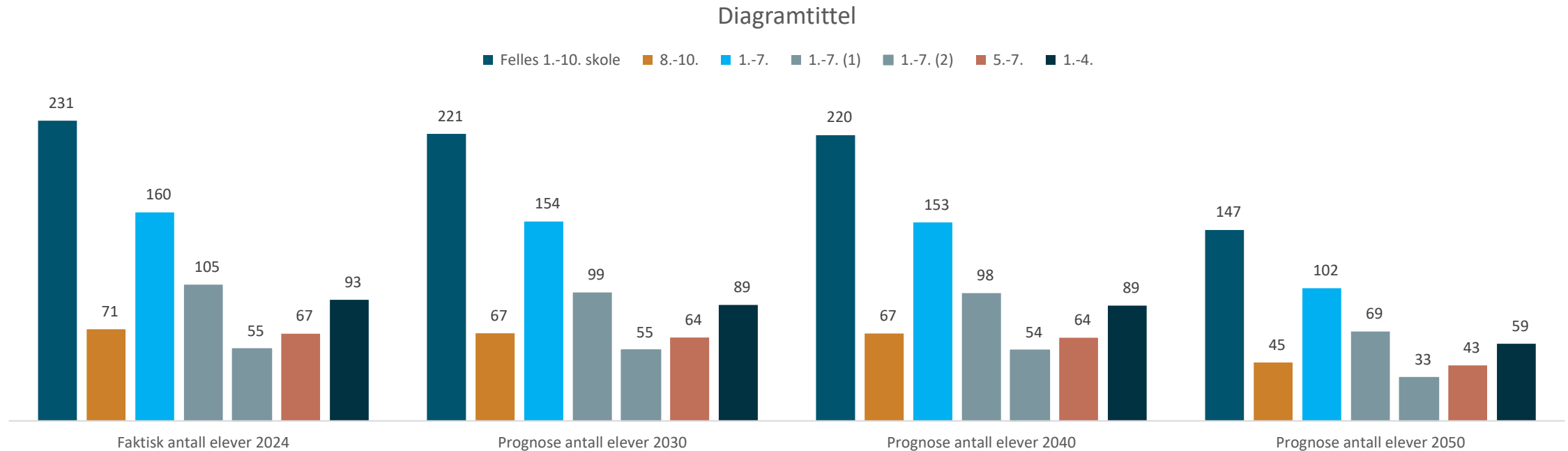
Elevtallsutvikling ved strukturendring alternativ 4

Alternativ 4	Faktisk antall elever 2024	Prognose antall elever 2030	Prognose antall elever 2040	Prognose antall elever 2050
1.-4.	93	89	89	59
5.-7.	67	64	64	43
8.-10.	71	68	67	45
Sum	231	221	220	147

Framskrivninger av elevtall per 1.-4., 5.-7., og 8.-10. trinn basert på demografiprognose

2.2 Framskrivninger (5)

Elevtallsutvikling ved strukturendring alternativ

Basert på Telemarksforsknings framskrivninger viser diagrammet utviklingen i elevtall frem til 2050 ved ulike strukturendringsalternativer. Alternativ 0 er ikke inkludert her. 1.-7. (1) og 1.-7. (2) viser et gjennomsnitt av de tre alternative fordelingene av elever.

03

Oppsummering av kvalitative intervjuer

Oppsummering av kvalitative intervjuer (1)

Oppsummering av kvalitative intervjuer

Under presenteres en sammenstilling av funn fra intervjuene med ledere og ansatte innen skolesektoren i Bø kommune. Vi har snakket med kommunedirektør, oppvekstsjef, representanter for FAU ved alle skolene, skolehelsetjenesten, prosjektgruppen, rektor og teamledere ved alle skolene, elevrådet ved alle skolene, teknisk sjef, HTV, HVO, barnevern og PPD/PPT.

I analysedelen som kommer senere i rapporten er kvalitative intervjuer med ulike målgrupper tillagt stor vekt. Det er elevene selv gjennom elevråd, foresatte gjennom FAU, ledere og ansatte i skolen og tjenestene rundt eleven **som kjenner behovet best, og som har de beste forutsetningene** for å finne de gode løsningene.

Ledelse, organisering og styring

- Sammenslåing av skoler kan gi en mer robust ledelse med bedre muligheter for utviklingsarbeid, delegering og spesialisering. Det kan bli vanskelig å erstatte nåværende ledere dersom disse blir utbrent eller fratrer jobben på grunn av en opplevelse av uoverkommelig arbeidsmengde.

«Det er viktig å ta vare på lederne.»

- Det er behov for mer støtte til rektorer, både merkantilt og gjennom rektormøter, for å styrke fellesskapet og håndtere fravær og andre utfordringer.
- For rektor i barneskole er det begrenset hva som kan delegeres, og vedkommende føler seg sårbar i sin rolle, spesielt ved fravær da det ikke er noen til å ta over. Dette forsterkes av mangel på vikarer og administrativ støtte, og rektor må derfor håndtere alt fra oppfølging av sykefravær til bestilling av dopapir og veiledning av nye renholdere. – **Dette fører til lite rom for pedagogisk utvikling.**

Samhandling

Tverrfaglig samarbeid mellom skoler, skolehelsetjenesten og PPD kan forbedres ved reduksjon av antall enheter, som vil spare tid brukt på transport og øke tilgjengeligheten til fagpersonell på skolene.

- Skolene opplever å må håndtere situasjoner alene, da tverrfaglige samarbeidspartnere er opptatt med andre oppgaver, som transport, som forsinker bistanden til skolene.

«Raskere hjelp med samlokalisering, kunne delt kunnskap, møtt unger på et tidligere tidspunkt»

Forbedringsarbeid og innovasjon

Skoleutviklingsarbeidet blir ofte redusert til brannslukking på grunn av høyt fravær og et skjørt støttesystem rundt lederne.

«Å tenke gode, kreative tanker er det nesten ikke rom for.»

- Det mangler overordnede planer for lese- og skriveopplæring i skolene.
- Personalet er ofte opptatt av endring, men meningene om hvordan endring skal forekomme og hvilke endringer som bør innføres er delte.
- Lærernes utviklingsmuligheter er generelt gode, og mange har benyttet seg av muligheten til videreutdanning.

Oppsummering av kvalitative intervjuer (2)

Arbeids – og elevmiljø

«Noen har det bra, noen sliter, og noen sliter veldig.»

Atferdsproblemer tar mye tid og ressurser, og det er behov for fagpersonale som kan veilede i hverdagen. Større skoler kan føre til bedre sosial tilpasning for enkelte elever, og de med atferdsproblemer kan bli mindre synlige i større enheter. Små skoler og klasser er sårbare, og det er enighet om at det er nødvendig å samle kompetanse for å håndtere utfordringer som mobbing og vold i skolen.

- Lærerutdanningene er spesialiserte, noe som kan skape utfordringer i distrikts-Norge når det gjelder rekruttering, og det er vanskelig å gi lærere pauseår fra kontaktlæreroppgaven etter krevende klasser.
- Sammenslåing av skoler kan føre til et større og mer robust fagmiljø, og muliggjøre et to-lærer system som kan avlaste ansatte.
- Et godt arbeidsmiljø er avgjørende for å tiltrekke og beholde ansatte, og det er viktig å fokusere på utvikling av et positivt arbeidsmiljø.
- **Det er lettere å sette seg inn i elevenes interesser når de er færre**, og hvordan drive frem de som er faglig flinke. – Samtidig er det mer utfordrende med pensum i fådelte klasser.
- Det er et klart behov for, og ønsker om, en alternativ opplæringsarena. Dette kan organiseres innenfor skolens rammer eller ved å tilby opplæring utenfor skolen noen dager i uken til elever som har dokumenterte behov.

Strukturendringer

I intervjuene ble det også åpnet opp for å komme med forslag om strukturendringer og synet på ulike alternativer.

Aspekter som ble gjentatt i flere av intervjuene kan oppsummeres slik:

- Delt mellom 1.-7./8.-10. og 1.-10. skole. Noen mener at en felles 1.-10. skole er en god løsning, mens andre mener at barna burde holdes adskilt fra ungdommene. Spesielt elevrådene ved enkelte av skolene la vekt på dette.
- Ved inndeling 1.-4./5.-7./8.-10. byr det på praktiske utfordringer som bruk av assistenter på tvers av trinnene og at det kan være vanskelig for elever med ytterligere overganger mellom skolene. Det kan også være en ulempe for foreldre å ha barna fordelt ved opptil tre ulike grunnskoler.
- Det er stor enighet om at noe må skje i skolestrukturen slik at den blir annerledes enn i dag, men det er noe ulikt syn på hvordan endringen bør være.
- **Lokasjon er en diskusjon som må tas, men er sekundært til behovet for endring. Dette fremkommer av intervjuer med bl.a. FAU, rektorer m.fl.**
- Et alternativ som løftes som positivt av noen er ungdomsskolen på nåværende plassering og en ny, moderne 1.-7. skole, fortrinnsvis i nybygg som er universelt utformet. Andre mener at det er lite hensiktsmessig å plassere ny felles barneskole ved ungdomsskolen, bl.a. grunnet at «da må *alle* kjøre buss».
- Samling av kompetanse er positivt for å håndtere utfordringer knyttet til atferd og mobbing, men også for å skape et mer robust faglig miljø.

«Gode relasjoner blir lettere når det er flere barn å velge i.»

Oppsummering av kvalitative intervjuer (3)

Økonomi

Det pekes på en tendens til kortsiktig planlegging i kommunen, der langsiktig planlegging er nærmest fraværende.

- Det er nødvendig å finne en **balanse mellom å kutte kostnader og investere i nødvendige ressurser** for å profesjonalisere skolen og oppnå langsiktige mål.
- Det er en økende bevissthet rundt budsjettstyring i kommunen, noe som kan bidra til bedre økonomisk håndtering.
- Det er utfordringer knyttet til å finansiere en ny skolestruktur, med kostnader som kan beløpe seg til 200-250 millioner kroner hvis man velger å bygge nytt, noe som er vanskelig å rettferdiggjøre gitt kommunens eksisterende lånebyrde.
- Det er viktig å tenke langsiktig om skolestrukturen og vurdere kostnadene ved å opprettholde dagens struktur sammenlignet med potensielle innsparinger ved å gjøre endringer.

Byggene

Kommunens skolebygg er gamle og har gjennomgått flere tilbygg og oppgraderinger, men ytterligere vedlikehold er nødvendig.

- **Er det mer økonomisk fordelaktig å renovere de eksisterende byggene eller å bygge nye?**

Uegnede rom og mangel på kontorer for bl.a. skolehelsetjenesten, samt parkeringsplasser, trafikk, og areal er blant temaene som må adresseres i fremtidige byggtekniske beslutninger. Tilgjengelighet på areal til SFO, universell utforming og mulighet for å etablere fulldelte trinn må også hensyntas.

Oppsummering av intervjuene

- Det er en følelse av at **skolesektoren blir nedprioritert sammenlignet med næringslivet** og at det er mangel på politisk styring og innsikt.
- Det er en klar oppfatning av at skolene står alene i mange saker og at det er **behov for tettere og mer effektivt tverrfaglig samarbeid**, spesielt med helsesykepleiere, logopeder og PPD.
- Det er et ønske om å skape en **alternativ opplæringsarena** for elever med atferdsutfordringer, som kan gi støtte og veiledning i hverdagen.
- Det er et **sterkt ønske om å endre skolestrukturen** for å skape en mer robust og effektiv ledelse, forbedre ressursutnyttelsen og styrke arbeids- og elevmiljøet.
- Det er enighet om at noe må skje for å samle kompetanse og ressurser, og at det er nødvendig å profesjonalisere skolen for å **oppnå langsiktige mål**.
- Det er bekymring for kommunens økonomi, spesielt etter nylige låneopptak for andre prosjekter, og hvordan dette vil påvirke **finansieringen av skoleutviklingen, spesielt ift. eventuell etablering av nytt skolebygg**.
- Skolebyggene er gamle og **krever oppgraderinger** eller nybygg for å møte dagens standarder for universell utforming og skape et bedre læringsmiljø.

04

Skolestørrelse og kvalitet

Skolestørrelse og kvalitet (1)

Skolestørrelse og kvalitet

I de fleste lokalsamfunn i byer, bydeler og bygder har skolen tradisjonelt vært en viktig institusjon og en bærebjelke i lokalsamfunnet. Men de tradisjonelle forestillingene av lokalsamfunn og nærmiljø har av flere grunner behov for å revideres. En ny skolestruktur bør fange opp endringer i bosetting og reisemønster, og samtidig ivareta gode tjenester der folk bor. Det må tas vanskelige valg i slike beslutningsprosesser. Likevel **bør alltid barnets beste målt i kvalitet og innhold i skolen være faktoren som veier tyngst.**

Forskningen gir ikke et fasitsvar på hva som er ideell skolestørrelse. I Bø er det få elever i grunnskolen, og fokuset bør ligge på hva kommunen fyller skolen med som gir kvalitet. Elevgruppene vil ha ulike behov. En elev kan finne seg godt til rette på en liten skole som oppleves trygg og nær. På den samme skolen kan en annen elev oppleve utenforskap fordi elevmiljøet er for lite.

Forskning og statistikk viser tendenser til at kvalitet målt i skolebidrag øker med skolestørrelse. Et annet sentralt funn er at **høye kostnader per elev ikke er ensbetydende med høy kvalitet i skolen.** Dette underbygger at strukturer som støtter opp om kvalitetsutvikling i skolen er en avgjørende dimensjon for å heve kvaliteten.

I en utredning ved Solstad (2009) presenteres to hovedgrunner i vurderingen av nedleggelse av skoler;

- Økonomi (det er dyrere å drifte små enn større skoler)
- Sviktende elevtall

Slike vurderinger fører ofte med seg en lokal mobilisering. Ifølge Solstads studie tar mobiliseringen hensyn til skolens viktige rolle for hele lokalsamfunnet, i tillegg til at foreldre og bygdefolk ser på den lokale skolen som et trygt og godt læringsmiljø for elevene. En frykter negative konsekvenser for lokalsamfunnet dersom skolen legges ned, eksempelvis i form av mangel på rekruttering av unge familier, motsetninger mellom ulike konkurrerende steder, og sosiale og helsemessige aspekter ved lang skolevei.

En dansk studie konkluderte med **at skolenedleggelse ikke førte til nedgang i folketallet, det var derimot nedgang i folketallet som førte til skolenedleggelse** (Egelund og Laustsen 2006). Også amerikanske og engelske studier av skolenedleggelser konkluderer med at de fleste ble lagt ned på grunn av nedgang i folketall og elevtall.

Senter for praksisrettet utdanningsforskning, Høgskolen i Innlandet ved Thomas Nordahl har i sin rapport fra 2022 presentert en kunnskapsoppsummering om skolestørrelse. Hovedkonklusjonen i rapporten er at det er **en liten sammenheng mellom skolestørrelse og elevenes læring og trivsel i skolen.** Gjennomgangen av forskning omkring sammenhengen mellom elevenes trivsel og mobbing og skolestørrelse viser at størrelsen på skolen har tilnærmet ingen betydning for elevenes trivsel og omfanget av mobbing. Det må her nevnes at forskningen viser til skolestørrelser som er langt større enn skolene i Bø.

Når det gjelder svært små skoler, så finnes det ikke tilgjengelig forskning om kvalitet. Forskning forholder seg i stor grad til enheter i størrelsesorden <100 elever. I Troms, Finnmark og Nordland har over halvparten av skolene under 100 elever, men det er vanskelig å si noe om det er særegent for Bø å ha beholdt så små skoler med så korte avstander. Tendensen nasjonalt er imidlertid at kommunene beveger seg mot færre og større enheter.

Skolestørrelse og kvalitet (2)

I norsk sammenheng er det i distriktet få skoler som har en skolestørrelse mellom 500-700 elever. Statistisk sentralbyrå kategoriserer skoler etter tre størrelser;

- Små skoler – færre enn 100 elever
- Mellomstore skoler – mellom 100 og 299 elever
- Store skoler – flere enn 300 elever

Siden 2010 har det vært en nedgang i tallet på skoler med færre enn 100 elever på nesten 22 prosent. Samtidig har det vært en økning i skoler med flere enn 500 elever på 56 %.

I følge SSB som fører statistikk over elever i grunnskolen var det i 2010 hele 3 028 grunnskoler i Norge. I 2020 hadde dette tallet blitt redusert til 2 776 grunnskoler. Dette er en nedgang på 252 enheter på ti år. I samme periode har det vært en endring i skolestørrelse i Norge. I 2010 var det 123 skoler i Norge som hadde flere enn 500 elever, mens tallet i 2020 hadde steget med 192 skoler. Samtidig finner vi at i 2010 var det 180 skoler med færre enn 20 elever, mot 126 skoler i 2020.

Elevtall 2024/2025	1.-7.	8.-10.	Sum
Steine skole	66		
Straume skole	68		
Eidet skole	23		
Bø ungdomsskole		67	
Sum	157	67	224

Bø kommune har i dag fire små skoler etter kategoriseringen av SSB til venstre.

09537: Grunnskolar og elevar (prosent), etter skolestørrelse, statistikkvariabel og år												
	Grunnskoler						Elever					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0-99 elevar	28.7	28.3	28.0	27.8	27.7	26.8	6.2	6.1	6.1	6.1	6.1	5.8
100-299 elevar	40.1	39.7	39.9	40.1	39.5	40.3	34.6	33.8	33.8	34.1	33.3	33.7
300 elevar eller meir	31.2	32.0	32.2	32.1	32.8	32.9	59.2	60.2	60.1	59.9	60.6	60.5

Tabell 09537: Grunnskolar og elevar (prosent), etter skolestørrelse, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken (ssb.no)

Skolestørrelse og kvalitet (3)

En mye brukt artikkel for å vurdere sammenhenger mellom skolestørrelse og kvalitet, er skrevet av Asplan Viak v/ Tone H. Sollien. Artikkelen gir en gjennomgang av aktuell nasjonal og internasjonal forskning, med henblikk på å se hvilket belegg det er for å si at små forhold gir bedre kvalitet faglig og sosialt enn større skoler. Det foreligger begrenset med empirisk forskning på temaet i Norge, og Sollien støtter seg i hovedsak på internasjonale metastudier.

Sollien er klar på at forskerne understreker at man skal være forsiktig med å trekke bastante konklusjoner, men funnene antyder **at stor skolestørrelse er best for å nå noen av skolens mål, mens mindre skoler er bedre med hensyn til å oppnå andre av skolens mål**. Det foreligger dessuten funn som viser at eldre elever er mer positive til større skolemiljø enn de yngre.

Hun oppsummerer forskningsgjennomgangen slik:

- Elevenes faglige utbytte: Forskningen viser at det er **noe forskningsmessig belegg** for å si at faglig utbytte øker med skolestørrelse. Det er imidlertid ikke grunnlag for å si at størrelse i seg selv og alene skaper økt faglig utbytte for elevene. Større skoler kan imidlertid gi bedre muligheter for å utvikle og forbedre lærernes undervisning og dermed også oppnå bedre forutsetninger for elevenes læring og utvikling.
- Det finnes ikke forskningsmessig belegg av betydning for å si at skolestørrelse har betydning for læringsmiljø og elevenes sosiale kompetanse.
- Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for elevenes motivasjon for læring.
- Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for mulighetene for elevmedvirkning i skolen.
- Det finnes ingen forskning eller tilgjengelige nasjonale data som sier noe om sammenhengen mellom skolestørrelse og samarbeid skole-hjem.

- Det finnes noe forskningsmessig belegg for å si at små bygdeskoler gir noe bedre muligheter for godt samspill mellom skole og lokalsamfunn, og for å integrere lokalsamfunnet i skolens læringsaktiviteter.
- Forskningen gir noe støtte for at mindre skoler kan være bedre for visse elevgrupper. Små skoler i bygdesamfunn har potensial til å skape læringsaktiviteter som er godt forankret i lokalbefolkningen, lokal natur og lokalt næringsliv, og dermed potensial til å tilpasse opplæringen på en god måte.

SSB publiserte i mai 2020 en rapport som viser hva som kjennetegner skoler og kommuner som bidrar mer, eller mindre enn forventet til elevenes læring. Rapporten tar utgangspunkt i skolebidragsindikatorer som gir et estimat på om det faktiske resultatet ved en skole (f. eks karaktersnitt) er høyere eller lavere enn det resultatet som er forventet gitt hvordan elevgrunnet ved skolen er sammenlignet med elever fra hele landet.

Utdanningsdirektoratet beskriver skolebidragsindikatorer slik;

"Skolebidragsindikatorene forsøker å vise hva skolens innsats betyr for elevenes læringsresultater. For å kunne måle dette, skiller vi ut den delen av læringsresultatet som skyldes forutsetningene elevene har med seg. Vi kontrollerer for tidligere resultater og foreldrebakgrunn. Dersom skolens bidrag er likt med landsgjennomsnittet, er skolebidraget 0. En positiv verdi indikerer at skolen bidrar mer enn landssnittet. En negativ verdi indikerer at skolen bidrar mindre enn landssnittet. En negativ verdi betyr ikke at skolen bidrar negativt til elevenes resultater, men at bidraget er mindre enn landssnittet".

Rapporten viser at sjansen for at en skole har et høyt skolebidrag over tid øker med skolestørrelsen, antall elever per lærer og andel elever med foreldre med høyere utdanning. På mellomtrinnet har kombinerte barne- og ungdomsskoler høyere sannsynlighet for å ha et høyere skolebidrag enn rene barneskoler.

Et interessant funn i denne rapporten er at netto driftsutgifter til grunnskolen per innbygger i alderen 6-15 år har en negativ sammenheng med skolebidragsindikatoren. Skoler i kommuner med høye utgifter på grunnskole medfører ofte lavere skolebidrag. Det kan tenkes at et virkemiddel for å møte utfordringer i sektoren er å øke budsjettene, men at dette i liten grad har effekt hvis innhold og kvalitet ikke endres.

Skolestørrelse og kvalitet (4)

Oppstilt under har vi vist fordeling av elever ved de forskjellige alternativene for elever på 1.-7. trinn basert på oppgitte tall fra Bø kommune. 8.-10. trinn er ikke inkludert på bakgrunn av at det ikke vil medføre noen endringer i noen av alternativene, da det allerede er felles 8.-10. i kommunen. Vi har beholdt 8-10 skole i tabellene for at oppstillingen stemmer med alternativene som er ønsket utredet. Ved fordeling av elever etter trinn for de ulike alternativene vil det stille seg opp slik:

Alt 1

Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
1-10 skole	25	18	29	20	14	25	18

Alt 2

Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
1-7	25	18	29	20	14	25	18
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

Alt 3

* Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Steine	14	10	11	9	4	5	7
Straume	11	8	18	11	10	20	11
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

** Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Steine	18	14	17	14	8	11	11
Eidet	7	4	12	6	6	14	7
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

*** Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Straume	15	13	19	13	10	14	12
Eidet	10	5	10	7	4	11	6
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

- * Gitt flytting av elever fra Eidet til Straume (nærmest)
- ** Gitt elevene fra Straume deles 50/50 mellom Eidet og Steine
- ** Gitt elevene fra Steine deles 50/50 mellom Eidet og Straume

Alt 4

Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Steine	-	-	-	-	14	25	18
Straume	25	18	29	20	-	-	-
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Steine	-	-	-	-	14	25	18
Eidet	25	18	29	20	-	-	-
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Straume	-	-	-	-	14	25	18
Eidet	25	18	29	20	-	-	-
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Steine	25	18	29	20	-	-	-
Straume	-	-	-	-	14	25	18
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Steine	25	18	29	20	-	-	-
Eidet	-	-	-	-	14	25	18
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

Enhet	1. Trinn	2. Trinn	3. Trinn	4. Trinn	5. Trinn	6. Trinn	7. Trinn
Straume	25	18	29	20	-	-	-
Eidet	-	-	-	-	14	25	18
8-10 skole	-	-	-	-	-	-	-

05

Konsekvenser og areal

5.1. Pedagogiske konsekvenser

5.2. Sosiale konsekvenser

5.3 Universell utforming

5.4. Økonomiske konsekvenser

5.1 Pedagogiske konsekvenser

Faglig utvikling

Siste utgave av tilstandsrapporten «Kvalitetsmelding for grunnskole Bø kommune 2023» og GSI for skolene i Bø viser at skolene har svake faglige resultater på nasjonale prøver for 5. og 8.trinn i lesing og regning, men gode resultater i engelsk. På 9.trinn forbedrer resultatene seg, noe som vedvarer ut grunnskolen. Eksamensresultater er like under snitt bortsett fra muntlig-praktisk eksamen i matematikk som fikk gode resultat. På standpunktarakterer kan man også se at elevene i Bø gjør det bedre i praktiske fag enn de teoretiske, unntaket er engelsk som elevene mestrer godt. Grunnskolepoeng som elevene søker seg til videregående opplæring med ligger nå like over nasjonalt snitt. Dette er svært gledelige resultat etter at kommunen var med i oppfølgingsordningen for å nettopp øke kvaliteten. Når det gjelder spesialundervisning ligger Bø på hele 14 % mot et nasjonalt snitt på 8 % og fylkessnitt på 9,9 %. Tallene viser at det kan være potensiale for å jobbe med reduksjon av spesialpedagogiske tiltak i årene som kommer, men da må rammene legges til rette for dette.

Teoretisk bakgrunn:

Læreplanen «Kunnskapsløftet 2020» fremhever kvaliteten ved å jobbe tverrfaglig i større grad enn tidligere læreplaner. Ved fådelte skoler jobber man tradisjonelt mye tverrfaglig og aldersblandet, noe som kan gi elevene tett oppfølging og gode faglige resultat. Likevel kan det være utfordrende å ha få medelever på samme alder til å samarbeide med og sammenligne seg med. Ved mindre skoler får læreren mer tid til hver enkelt elev, men elevgruppen vil variere mye i aldersblanda skoler noe som gjør at man har færre medelever å støtte seg til i læringsfellesskapet.

Det er generelt utfordrende å skaffe kvalifisert arbeidskraft ved skoler i distriktet, noe som også er gjeldende i Bø kommune. Det er ventet at situasjonen vil forverre seg etter 2025 når fristen for å oppfylle kompetansekravene utløper. Ved mindre skoler er man enda mer sårbar i forhold til fravær, og en mangler kollegaer til å spille på.

Nyere forskning har vist at det er en svak positiv sammenheng mellom læringsbytte og skolestørrelse.

Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU) ved Høgskolen i Innlandet belyser dette i en rapport fra 2022 (Nordahl, 2022). Imidlertid peker denne forskningen på at den ideelle skolestørrelsen er mellom 500 og 700 elever. Dette blir med andre ord mindre relevant for store deler av de mindre lokalsamfunn her i landet. Rapporten peker også på at små skoler i Norge er betydelig mindre enn det som defineres som små skoler i andre mer tett befolkede land.

Når det gjelder elevenes læringsutbytte er det vanskelig å finne forskning som sier noe entydig om sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet i norsk kontekst. Det vi vet er at det å holde på lærere med høy profesjonsfaglig kvalitet er viktig for skolekvaliteten.

Forskning gjort av Helge Sandvig Thorsen ved Norges handelshøyskole i 2016 viser at det er en myte at skolenedleggelser og flytting av elever til større skoler slår negativt ut på læringsutbyttet. «Resultatene viser tydelig at skolenedleggelser og flytting av elever til større skoler ikke slår negativt ut for elevenes læringsresultater. Elevene presterer ikke dårligere når de må begynne på en annen skole» (Thoresen, 2016).

Pedagogikkprofessorene Thomas Nordahl ved Høgskolen i Innlandet og Karl Jan Solstad ved Nordlandsforskning har ulike konklusjoner knyttet til forskning rundt temaet. Nordahl fremhever fordelene ved større skoler, mens Solstad fremhever fordelene ved små skoler og desentralisert skolestruktur.

Nordahl slår fast at elever lærer av hverandre og det er viktig at det er en viss størrelse på, og variasjon i, elevfellesskapet. I tillegg kan det faglige miljøet mellom lærerne bli noe begrenset ved mindre skoler, hvilket ser ut til å redusere kvaliteten på og omfanget av samarbeid mellom lærere. Videre peker han på at aldersblanding ikke har noen effekt på elevers faglige læringsutbytte.

Solstad på sin side peker på at europeisk forskning viser ingen systematisk forskjell mellom små og store skoler når det gjelder læring i morsmål, matematikk og fremmedspråk. Man finner heller ingen systematisk sammenheng mellom skolestørrelse og leseferdigheter.

I forskningen synes det vanskelig å finne tydelig støtte for å bruke skolestørrelse som argument for mer eller mindre faglig og sosial læring i debatter om skolestruktur.

5.2 Sosiale konsekvenser

Sosial utvikling

Tilstandsrapporten «Kvalitetsmelding for grunnskole Bø kommune 2023» viser også resultat innenfor tema sosial utvikling og trivsel for skolene i Bø. Det er lovfestet at elevundersøkelsen gjennomføres på 7. og 10. trinn, men i Bø bruker man denne på alle trinn 7.-10. Generelt kan man si at resultatene bekymrer, særlig knyttet til trivsel, læringskultur, motivasjon og faglige utfordringer. Lyspunktene er at flere peker på at de opplever stor grad av mestring, noe som er svært positivt. Mobbetallene i Bø ligger på eksempelvis 40 % for 6. trinn mot nasjonalt snitt på 13,4 %. For 10.trinn ligger de på oppsiktsvekkende 52,4 % mot nasjonalt snitt på 10,9 %. Dette blir det jobbet mye med å redusere, men en opplever at man fremdeles har en lang vei å gå. Tallene svinger noe fra kull til kull, men generelt kan man vise til negative sosiale resultat over tid.

Teoretisk bakgrunn:

Senter for praksisrettet utdanningsforskning peker også i den nevnte rapporten fra 2022 på at det ikke er sammenheng mellom sosial trivsel og skolestørrelse. Det vil si at elever bør ha de samme forutsetninger for å trives på både små og store skoler. Det er viktig å presisere at rapporten definerer små skoler med et vesentlig høyere elevtall enn Bø sine skoler representerer.

Thomas Nordahl understreker at det er liten grunn til å tro at mobbing forekommer i mindre grad på små skoler enn på store skoler. Man kan også argumentere for at antallet barn og unge som den enkelte er i sosial interaksjon med, kan ha konsekvenser for eleven sin sosiale mestring og læring.

Karl Jan Solstad peker i sin forskning på at vilkårene for sosial læring kan være gunstige ved små skoler, fordi elevene ved slike skoler har bredere sosial kontaktflate på tvers av alder og kjønn. Han viser til at elever ved fådelte skoler opplever stor grad av sosial likeverdighet. Dette kan være gunstig for intellektuell og sosial utvikling, som stimulerer evnen til å vise omsorg og ta ansvar, og som fremmer utviklingen av identitet og tilhørighet. Elever ved små bygdeskoler deltar også mer i lokalt organisasjons- og fritidsliv og utvikler sterkere tilhørighet til skolen.

Internasjonal forskning gir noe støtte for at mindre skoler, kan være bedre for visse elevgrupper, men de forutsetter at de opplever seg inkludert, føler seg trygge og erfarer at de er betydningsfulle. For andre igjen kan det være en fordel å gå på en større skole, hvor det er flere og et større mangfold av elever. Noe som fører til at det kan være enklere å finne en venn som passer til en selv. Utenforskap på en liten skole kan også i noen sammenhenger oppleves mer stigmatiserende, da det for eksempel er færre muligheter til å «forsvinne» i mengden og en blir dermed mer synlig i miljøet.

Forskning viser at det er tilnærmet ingen sammenheng mellom skolers størrelse sett opp mot mobbing og elevenes trivsel. Det vil si at elevene trives tilnærmet like godt enten de går på en liten eller stor skole. Igjen er det viktig å huske på at «mindre skoler» i internasjonal forskning er atskillig større enn hva man i Norge definerer som mindre skoler.

5.3 Universell utforming

Om universell utforming

Universell utforming innebærer utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming.

For skoler så handler dette om at bygningene og uteområdene skal kunne brukes av alle, uavhengig av funksjonsevne. Universell utforming betyr å finne enkle, praktiske og estetiske løsninger som fungerer inkluderende.

Udir har en sjekkliste med hva man kan se etter for å vurdere om en skole har universell utforming, f.eks:

- Er det HC-parkering i nærheten av hovedinngangen?
- Er det heis og trapp i umiddelbar nærhet av hverandre og i nærheten av hovedinngangen?
- Har bygget HC-toalett?
- Har dørene minimum 87 cm fri passasjebredde, og er døråpninger uten terskler?

Opplæringslovens § 2-6 sier at alle elever i grunnskolen har rett til å gå på en skole i nærmiljøet. Alle elever skal kunne benytte skolebygget og skolens uteområde, og enkeltgrupper skal ikke skilles ut ved å bruke spesialtilpassede løsninger kun for dem.

Universell utforming er imidlertid ikke bare knyttet til bygg og utearealers oppbygning, men handler i like stor grad om pedagogikk, digitale verktøy og læringsressurser.

Tilgjengelighet er vurdert av tilstandsrapportene for barneskolene i Bø

Av understående tabell fremkommer det at eksisterende grunnskoler ikke oppnår kravene i opplæringsloven om universell utforming, og ved valg av enten tilbygg, nybygg eller ombygging må universell utforming tas inn som en del av detaljprosjektering.

Tilgjengelighet	Straume	Eidet	Steine
Tilstandsgrad	3	3	3
Konsekvensgrad	3	3	3
Beskrivelse	Tilstandsbeskrivelse Det er flere innvendige trapper i bygget, trapp til læreravdeling og trapp nivå 1 og to i sørligste fløy. Det er en enkel heis fra u etg til. 1 etg i fløy fra 1996. Konsekvensbeskrivelse Bevegelseshemmede eksempel i rullestol har ikke tilgang til lokaler hvor det er tilgang via trapper. Dette gjelder både elever og ansatte på skolen Utbedringsbeskrivelse Det må gjøres vurderinger i forhold til bruk og fremkommelighet.	Tilstandsbeskrivelse Det er to innvendige trapper i bygget, en trapp til læreravdeling og en trapp fra nivå 1 til u. etg. og gymsal. Konsekvensbeskrivelse Bevegelseshemmede eksempel i rullestol har ikke tilgang til lokaler hvor det er tilgang via trapper. Dette gjelder både elever og ansatte på skolen. Utbedringsbeskrivelse Det må gjøres vurderinger i forhold til bruk og fremkommelighet.	Tilstandsbeskrivelse Det er innvendige trapper i bygget, trapp til læreravdeling og trapp nivå 1 og to i sørligste fløy. Det er bygget ett HC- toalett i hovedplan, samt trapper og automatisk åpning av hoveddører. Konsekvensbeskrivelse Bevegelseshemmede eksempel i rullestol har ikke tilgang til disse lokalene. Utbedringsbeskrivelse Det må gjøres vurderinger i forhold til bruk og fremkommelighet.

5.4 Økonomiske konsekvenser (1)

- Innledning

Det neste delkapittel viser økonomiske konsekvenser ved de ulike strukturalternativene Bø kommune ønsker vurdert. Vi har beregnet følgende:

- Potensial for besparelser knyttet til årsverk til undervisning
- Konsekvenser for kostnader til skyss
- Potensial for besparelser knyttet til administrative årsverk
- Kapitalkost knyttet til investeringer i de alternativene som er relevante
- Konsekvenser for skoledrift

På bakgrunn av disse beregningene har vi oppstilt totale kostnader for alle strukturalternativene basert på den billigste løsningen innenfor hvert alternativ.

5.4 Økonomiske konsekvenser (2)

- Areal

Det er naturlig å vurdere å endre skolestrukturen når elevtallet synker. I den sammenheng har vi gjort beregninger for alle alternativer knyttet til arealbehov per elev (vedlegg 6).

En rekke kommuner har utarbeidet arealnормer for sine skolebygg. Her ligger netto-arealnорм per elev fra 8 til 12 m² per elev etter skolestørrelse og hovedtrinn. Det er vanlig å regne med en «bruttofaktor på 1,3 til 1,4, slik at bruttonormen per elev vil ligge på ca. 11 til 15 m² per elev.

Vi har i våre beregninger tatt utgangspunkt i areal og kvadratmeterpris basert på byggingen av ny 1.-10. skole i Lødingen, og inflasjonsjustert dette. Det utgjør en bruttonorm på 16,98 m² per elev i våre beregninger, og anvendt følgende inflasjonsjusterte kvadratmeterpris:

Nybygg / tilbygg kr 66 918 per m²

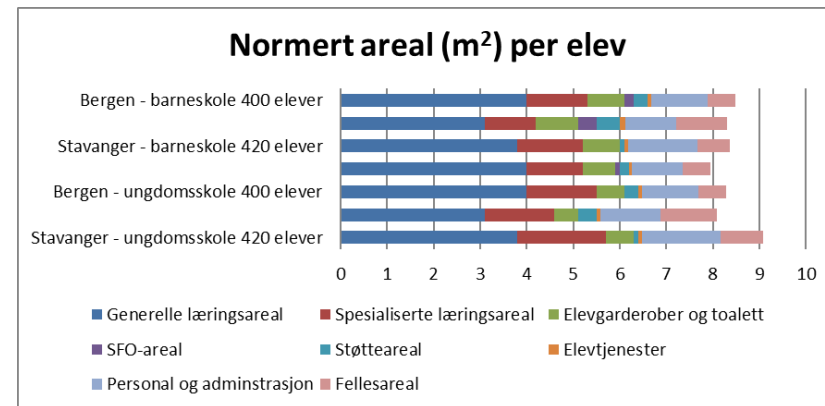
På bakgrunn av dette har vi regnet ut kostnaden for kommunen ved disse investeringene for alle potensielle strukturalternativ.

Fra våre beregninger ser vi at skolene, basert på oppgitt BRA fra Bø kommune, i stor grad allerede har nok plass. Det er bare noen få alternativer som mangler arealer gitt forutsetningene om 16,98 kvm per elev. Dette er:

Alternativ	Skole	Antall elever	Areal p.t.	Arealbehov gitt 16,98 kvm pr elev	Diff fra dagens areal	Forventet kostnad	Kapitalkostnad
2b	1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	157	1726	2666	940	62 893 551	3 874 243
2b	1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	157	1 650	2666	1016	67 979 319	4 187 526
2b	1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	157	1740	2666	926	61 956 699	3 816 533
3 (Straume 1.-7. / Eidet 1.-7.)	1.-7. Straume	134	1740	2275	535	35 822 544	2 206 669
3 (Steine 1.-7 / Eidet 1.-7)	1.-7. Steine	134	1726	2275	549	36 759 396	2 264 379

Norconsult har i 2015 på oppdrag for Utdanningsdirektoratet sammenlignet og sammenfattet normene for Bergen, Bærum, Oslo, Stavanger og Trondheim. Det skilles mellom rene barneskoler (1 – 7), kombinerte skoler (1 – 10) og ungdomsskoler (8 – 10).

Vi ser at arealnормene varierer en del mellom kommunene og skoleslagene. For barneskoler med 300 – 420 elever er netto arealbruk per elev ca. 8 - 9 m², med ca. 4 m² per elev i generelle læringsarealer (klasserom og grupperom). Øvrige arealer er spesialiserte læringsarealer, elevgarderober/toaletter, SFO-areal, støtteareal, elevtjenester, personal og administrasjon og fellesareal.

Sammenstilling av arealnормer for aktuelle skolestørrelser i Bergen, Bærum og Stavanger. Kilde: Nordsted, Julie og Harald Høgh, Presentasjon av arealnормer for grunnskoler i fem kommuner. Norconsult 2015.

5.4 Økonomiske konsekvenser (3)

- Undervisningsårsverk

Undervisningsårsverk

De største økonomiske driverne i skolen er lønn til ansatte og utgifter til drift og vedlikehold av bygg. Lønnsutgifter er knyttet til hver enkelt lærers kompetanse og ansiennitet, og her må kommunen følge nasjonale regler. Kommunens handlingsrom for å påvirke lønn til lærere og assistenter er marginal i det store bildet. Handlingsrommet ligger heller i antallet ansatte, og hvordan skoleeier benytter lærerressursene mest mulig effektivt. Skoleeier må forholde seg til lærernormen og organisering av spesialundervisning.

Lærernormen har satt krav til at det maksimalt skal være 15 elever per lærer i 1.-4. trinn, og maksimalt 20 elever per lærer fra 5.-7. trinn. Skolen har frihet til å organisere elevene innenfor disse rammene. Det fremstår som at alle barneskolene gjør dette i dag, gitt deres fådelte organisering.

Det er likevel krav til at elevene skal organiseres i grupper/klasser og alle elever har krav på å tilhøre en fast gruppe. Det er antallet grupper som opprettes som er den største kostnadsdriveren. En gruppe elever koster like mye per år om det er to eller 20 elever i gruppen. Samtidig er det forskjell på hvor mye en gruppe koster hvis de har ulikt antall undervisningstimer etter hvilket trinn elevene går på.

En lærerlønn vil variere gitt den enkelte lærers kompetanse og ansiennitet. Vi har tatt utgangspunkt i tilgjengeliggjort regnskapstall, og beregnet gjennomsnittslønn for ansatte i Bø-skolen, etter snitt på tvers av grunnskole, og med skille mellom barneskolen og ungdomsskolen.

Gjennomsnittlig lønnskostnad til lærere	
Gjennomsnittskostnad lønn til lærere grunnskolen	845 000
Gjennomsnittskostnad lønn til lærere barneskolen	893 000
Gjennomsnittskostnad lønn til lærere ungdomsskolen	699 000

Det anslås at et gjennomsnittlig lønnskostnad til lærere i grunnskolen i Bø koster i snitt 845 000-.

Tall fra Udir viser at en lærer i barneskolen underviser 741 timer i året mens en lærer i ungdomsskolen underviser i snitt 656 timer. Kilde:

Undervisningspersonalet årsverk

Vi har deretter beregnet kostnad per time i barneskole og ungdomsskole:

Kostnad undervisningstime	
Kostnad per time i barneskolen	$893\,000 / 741 = 1205$
Kostnad per time i ungdomsskolen	$699\,000 / 656 = 1\,066$

5.4 Økonomiske konsekvenser (4)

Kostnad per gruppe per år (forutsatt 1 lærer per gruppe)		
Barneskole	1 205 x 737	888 155
Ungdomsskole	1 066 x 874	931 314

Tabellen over viser hva det koster for ett undervisningsårsverk, hvor vi har ganget opp timeprisen med antall timer i et undervisningsårsverk. På barneskolen vil undervisning for én gruppe koste kommunen Kr 888 155 per år. På ungdomsskolen koster det Kr 931 315 per år per gruppe. Ettersom det ikke var mulig å hente ut lønnskostnader knyttet til administrasjon og assistenter, så er også de kostnadene inkludert her. Det vil i tillegg være kostnader knyttet til spesialundervisning, ekstra språkopplæring, styrkingsressurser/delingstimer.

Lærertetthet

Lærertetthet kan forstås som forholdet mellom det totale antallet elevtimer og det totale antallet lærertimer.

Lærertetthet i ordinær undervisning. I dette målet regnes ikke elevtimer og ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt språkopplæring med. I norm for lærertetthet (lærernormen) er det dette målet som benyttes.

Lærertetthet inkludert spesialundervisning og særskilt språkopplæring. I dette målet på lærertetthet inkluderes timer til spesialundervisning og særskilt språkopplæring i motsetning til lærertetthet i ordinær undervisning.

I tabellen øverst til høyre, så er det vist snittstørrelse på gruppene i skolene, hvor mange undervisningsårsverk mer skolene har enn hva lærernormen krever, og hva lærertettheten ved de ulike skolene er på tvers av grupper.

Vi har benyttet Utdanningsdirektoratet sin Kalkulator for lærernorm. Samlet sett fremstår det som at lærertettheten ligger noe over minstekravet for lærernormen.

Skole	2023-2024		
	Gruppe-størrelse	Uårsverk mer enn minstekravet for norm	Lærertetthet
Bø u. skole	12,2	3	12,24
Eidet	5,75	1,35	5,68
Straume	15,15	0,3	14,66
Steine	8,55	1,3	8,94

Bø ligger noe under gjennomsnittet for kommunene i samme KOSTRA-gruppe i Nordland. Se tabellen nedenfor. Dette tyder på muligheter for effektivisering av årsverkene.

Leirfjord	14,13	5,3	13,87
Lødingen	8,32	1,37	10,32
Saltdal	13,05	2,07	13,1

Nasjonalt er lærertettheten for alle trinn målt til 15,63 elever per lærer. I Nordland fylke er det 13,66. I Bø er snittet 10,56 på tvers av skolene, som betyr at det er flere lærere per elever enn snittene for landet og fylket.

5.4 Økonomiske konsekvenser (5)

Handlingsrommet for skoleeier i et økonomisk perspektiv ligger i å lage større grupper per trinn, samtidig som de er innenfor kravene satt i lærernormen. Da kan skolen velge å slå sammen grupper gjennom mer fådeling mellom trinn eller å slå sammen skoler. Slik vi forstår situasjonen ved Eidet, Straume og Steine skoler i dag benyttes fådeling i stor grad, og mulighetsrommet ved dagens organisering er trolig maksimert. Dermed vil en sammenslåing av trinn mellom de tre barneskolene være en bedre måte å bruke lærerressursene som er tilgjengelig i kommunen, fordi da kan undervisning organiseres trinnvis. I dag organiserer skolene seg med totalt 11 kontaktlærere på barneskolen fordelt på tre skoler. Ved en felles skole vil tallet kunne reduseres til en kontaktlærer per trinn, henholdsvis syv kontaktlærere.

Bruk av undervisningsårsverk gitt gruppestørrelse

Bø er kategorisert til KOSTRA-gruppe 5. Vi har valgt å sammenligne kommunens årsverk med andre kommuner i KOSTRA-gruppe 5 som også ligger i Nordland. Dette er følgende kommuner; Leirfjord, Lødingen og Saltdal. Vi har sammenstilt deres bruk av årsverk og beregnet gjennomsnittet av dette. Vi har også sett på forholdet mellom Bø og andre kommuner i KOSTRA-gruppe 5 i hele landet. Det vi ser da er at Bø ligger på 10,56 i lærertetthet i ordinær undervisning. Gjennomsnittet for sammenliknbare kommuner i Nordland er 11,96, og for sammenliknbare kommuner i hele landet ligger det på 12,86. Se vedlegg 1 for utfyllende beregninger. Lærertetthet i ordinær undervisning etter nasjonalt snitt var på 15,63 og fylkessnitt på 13,23.

Vi ser at kommunen potensielt kan spare i antall årsverk ved en endring i skolestrukturen. Relativt til sammenliknbare kommuner bruker Bø kommune noe flere lærerressurser og har mindre grupper per lærer enn flere av de sammenliknbare kommunene.

Det anslås at gjennomsnittlig lønnskostnad i Bø er i snitt 699 000.- for ungdomsskolen, og 893 999.- for barneskolen.

Nøktern effektivisering tilsvarer å tilpasse årsverkene etter sammenliknbare kommuner. Fullstendig effektivisering tilsvarer å justere ned årsverk til minstekrav.

Alternativ 0	Antall elever	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
Bø ungdomsskole	67	-489 313	2 097 055
Eidet skole	23	-188 554	2 411 502
Straume skole	68	-2 064 167	535 889
Steine skole	66	-277 869	2 322 187
Sum	224	-3 019 902	7 366 634

Ved alternativ 0, og fullstendig effektivisering kan det potensielt spares NOK 7 366 634.-. Det vi også ser er at ved dagens skolestruktur er det flere årsverk relativ til lærernorm enn i sammenliknbare kommuner i Nordland, noe som tyder på at det er mulighet for forbedringer i strukturen for bedre utnyttelse av årsverkene. For besparelse ved nøktern effektivisering, så er disse tallene negative. Dette innebærer en økning i kostnader for Bø kommune, ettersom de har et lavere antall årsverk relativt til lærernorm enn sammenliknbare kommuner og vil måtte øke antallet årsverk. Besparelse ved fullstendig effektivisering innebærer en reduksjon i antall årsverk. Straume ligger nærmere lærernorm, derav ulike tall fra øvrige enheter.

Alternativ 1a/b	Antall elever	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
1.-10.	224	2 659 039	9 950 893

Ved alternativ 1a/1b, som innebærer en sammenslåing av alle trinn er det større muligheter for bedre utnyttelse av årsverkene. Ved nøktern effektivisering er det mulig å spare NOK 2 659 039.- i undervisningsårsverk. Ved fullstendig effektivisering kan skoleeier potensielt spare opptil NOK 9 950 893.-

5.4 Økonomiske konsekvenser (6)

Alternativ 2a/b	Antall elever	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
1.-7.	157	3 334 595	7 740 796
8.-10.	67	-489 313	2 097 055
Sum	224	2 845 282	9 837 852

Ved alternativ 2a/b med en felles 1.-7. skole i Bø og ungdomsskolen som den er, vil det ved en nøktern effektivisering potensielt være mulig å spare opptil NOK 2 845 282.- i undervisningsårsverk. Ved fullstendig effektivisering kan skoleeier potensielt spare opptil NOK 9 837 852.- i undervisningsårsverk. Skoleeier må gjøre en vurdering av hvilke fagressurser de likevel må beholde.

Alternativ 3	Antall elever	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
1.-7.	91	2 283 603	4 486 704
1.-7.	66	1 050 992	3 254 093
8.-10.	67	-489 313	2 097 055
Sum	224	2 845 282	9 837 852

Ved alternativ 3 med to 1.-7. skoler i Bø vil det ved en nøktern effektivisering potensielt være mulig å spare opptil NOK 2 845 282.- i undervisningsårsverk. Ved Fullstendig effektivisering er det mulig å spare NOK 9 837 852.-.

Alternativ 4	Antall elever	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
1.-4.	91	3 467 343	5 164 326
5.-7.	66	827 283	3 536 502
8.-10.	67	-489 313	2 097 055
Sum	224	3 805 313	10 797 883

Ved alternativ 4 med deling på 1.-4., 5.-7, og 8.-10. trinnskoler i Bø vil det ved en nøktern effektivisering potensielt være mulig å spare opptil NOK 3 805 313.- i undervisningsårsverk. Ved fullstendig effektivisering er det mulig å spare NOK 10 797 883.-.

Vi har her gjort en økonomisk beregning av undervisningsårsverk i Bø-skolene. Vi har ikke tatt stilling til hvilke fagressurser skolene har, og i hvilke ressurser som kan undervise i barneskole og ungdomsskole. For skoleeier vil det bli en større vurdering å se på hvilke ressurser de må beholde både for å møte krav til kompetanse i fag og for å styrke lokal fagkompetanse.

Vi ser blant annet at en fullstendig effektivisering av årsverk ikke nødvendigvis vil være anbefalt ettersom dette tar vekk skoleeieres fleksibilitet og robusthet i møte med uforutsette hendelser i skolehverdagen.

5.4 Økonomiske konsekvenser (7)

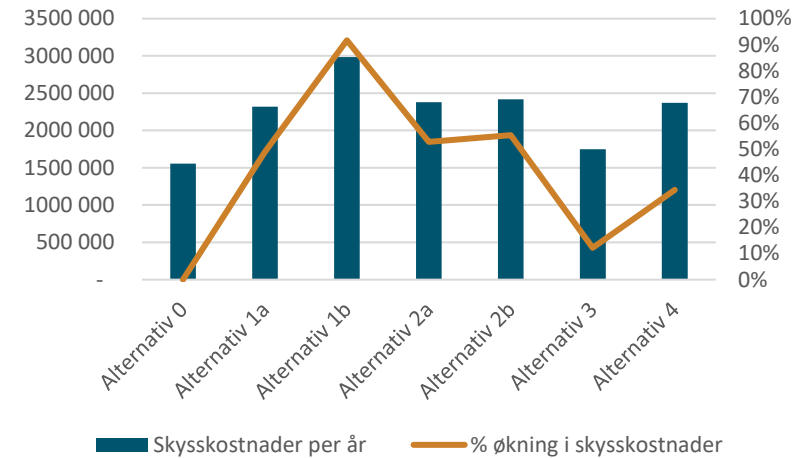
- Skyss

Skoleskyss

- I henhold til § 4-1 i Opplæringsloven har elever fra 2.-10. trinn som bor mer enn fire kilometer fra skolen rett på gratis skyss. For elever i 1. års trinn er skyssgrensen to kilometer. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengde.

Skysskostnader

- En større andel av elevene i Bø benytter seg av skyss til skolen, hvor enkelte har relativt lang reisevei. I skoleåret 2024/2025 er det 58% av elevene som mottar skyss, altså 135 elever. Ved strukturendringer av skolene i Bø kommune vil skyssutgiftene øke, ettersom flere elever må skysses til skolen. De som allerede mottar skyss må potensielt også skysses enda lengre, og noen av de som i dag kan gå til skolen vil ha behov for skyss. Vi har gjort beregninger av skyssutgifter gitt de ulike strukturalternativene fremstilt i tabellen under. Fremgangsmåte for beregningene ligger i vedlegg 2.

	Antall elever som trenger skyss	Skysskostnader per år	% økning i skysskostnader	Skysskostnad gj. per elev per år	Kommentar
Alternativ 0	135	1 556 429	0 %	11 210	
Alternativ 1a	186	2 317 990	49 %	12 435	Ved plassering ca. midt i kommunen, ved Straume
Alternativ 1b	224	2 983 790	92 %	13 320	
Alternativ 2a	186	2 378 214	53 %	12 878	Ved plassering ca. midt i kommunen, ved Straume
Alternativ 2b	192	2 417 433	55 %	12 756	Billigste alternativ - Eksisterende bygg Straume eller Steine
Alternativ 3	144	1 746 733	12 %	11 638	Billigste alternativ - Eksisterende bygg Straume og Steine
Alternativ 4	187	2 373 034	34 %	12 664	Billigste alternativ - 1.-4. Steine, 1.-7. Straume

5.4 Økonomiske konsekvenser (8)

- Administrative årsverk

I skoleåret 23/24 var det totalt 4,5 årsverk til administrative og pedagogiske lederoppgaver i skolene i Bø kommune. Hvis vi ser på elever per administrative årsverk, har Bø kommune 56,75 elever per administrative årsverk. Gjennomsnittet for resterende kommuner i KOSTRA-gruppe 5 er 84,9, og innenfor Nordland er det 68,48.

Bø kommune har muligheter for mer effektiv utnyttelse av administrative årsverk. Ut fra våre beregninger vil det ved alternativer 1a/1b og 2a/2b være mulig å redusere administrative årsverk med 1, som utgjør 900 000*.- gitt at dette er kostnaden for et administrativt årsverk.

Ved resterende alternativer er det minimale muligheter for reduksjon i årsverk.

Alternativ 1a/1b	Antall elever	Dagens adm årsverk	Relativt til gjennomsnitt	Rundet opp	Årsverkreduksjon	Kostnadsreduksjon
1.-10. nybygg	224	4,50	2,82	3,00	1,50	1 350 000

Alternativ 2a/2b	Antall elever	Dagens adm årsverk	Relativt til gjennomsnitt	Rundet opp	Årsverkreduksjon	Kostnadsreduksjon
1.-7. nybygg	157	3,00	1,97	2,00	1,00	900 000
8.-10.	67	1,50	0,84	1,00	0,50	450 000
Sum	224	4,50	2,82	3,00	1,50	1 350 000

Denne beregningen tar utgangspunkt i hele årsverk. Altså 100.

* Forutsetning om lønnskostnad per administrasjonsårsverk.

5.4 Økonomiske konsekvenser (9)

- Kapitalkost og skoledrift eks. lønn

Vi anvender 16,98 kvm per elev for å estimere størrelse på nytt skolebygg. Dette er estimat utledet fra bygging av ny 1-10 skole i Lødingen i 2019, som i likhet med Bø, ikke har gymsal og svømmehall som en del av skolearealet. Dette er noe høyere enn estimert bruttonorm som er anvendt i flere kommuner i Norge, som ligger mellom 11-15 m2 per elev.

Kvadratmeterprisen er likeledes utledet fra det ny skole i Lødingen kostet, og inflasjonsjustert til september 2024, og utgjør kr 66 918 per m2.

Kapitalkostnaden er 2-delt og består av 2,5 % kapitalslit/avskrivninger (over 40 års levetid) og alternativkostnad som er renteprognosen til kommunalbanken, ca. 3,66 % per august 2024.

Alternativ 1a	Antall elever	Antall kvm per elev	Kvm kost	Sum	Kapitalrente	Årlig kapitalkost
1.-10. nybygg	224	16,98	66918	254 523 951	6,16 %	15 678 675

Alternativ 1b	Antall elever	Antall kvm per elev	Kvm kost	Sum	Kapitalrente	Årlig kapitalkost
1.-7 nybygg (lokalisert til Bø u.skole)*	157 (+67)	16,98	66918	178 394 019	6,16 %	10 989 072

*for dette alternativet har vi forutsatt at Bø ungdomsskole ikke kan ta i mot noen elever fra barneskolene, og det må opprettes et tilbygg tilsvarende et nybygg 1.-7.

Alternativ 2a	Antall elever	Antall kvm per elev	Kvm kost	Sum	Kapitalrente	Årlig kapitalkost
1.-7. nybygg	157	16,98	66918	178 394 019	6,16 %	10 989 072
8.-10.	67					

Vi har beregnet skoledrift eks. lønn for de ulike skolene per i dag og regnet ut kostnad per elev. Det utgjør utgangspunktet for beregningen av kostnadene for de ulike alternativene. Vi presenterer det billigste alternativet, men fullstendig beregning for alle alternativer kan sees i vedlegg 4.

	Kostnader per år	Gj. kostnader per elev	% forskjell fra i dag	Kommentar
Alternativ 0	1 684 343	8 460	0,00 %	
Alternativ 1a	3 360 000	15 000	99,48 %	
Alternativ 1b	1 719 645	7 677	2,10 %	
Alternativ 2a	2 869 358	11 338	70,35 %	
Alternativ 2b	1 524 614	7 056	-9,48 %	Billigste alternativ - Lokasjon eksisterende bygg Straume
Alternativ 3	1 527 597	6 864	-9,31 %	Billigste alternativ - Lokasjon eksisterende bygg Straume 1.-4. og Steine 5.-7.
Alternativ 4	1 527 585	6 864	-9,31 %	Billigste alternativ - Lokasjon eksisterende bygg Straume og Steine

5.4 Økonomiske konsekvenser (10)

- Totale kostnader (alt 1)

Beregninger av totalkostnader ved foreslåtte alternativer:

I tabellen under er det fremstilt beregninger vi har gjort av kostnader ved de foreslåtte alternativene. Dette inkluderer lønn for administrasjon og undervisning, skole- og byggdrift (eks. lønnskost), kapitalkostnader knyttet til nybygg/tilbygg og oppgraderinger og skysskostnader. Se vedlegg 1 – 6 for nærmere beregninger av hver enkelt av disse.

Det er alternativ 1a/1b og alternativ 2a hvor det er beregnet et nytt skolebygg, som vil gi kommunen økte kostnader knyttet til investeringer. Samtidig ser vi at alternativene hvor skolene skal legges til eksisterende skoler vil det være stordriftsfordeler knyttet til administrasjonsressurser og skoledrift.

Kommunen vil med alle alternativene ha betydelige kostnader knyttet til skyss. Når kapitalkostnadene ved utbedringer av barneskolene hensyntas vil det fortsatt være besparelser ved å ta i bruk Steine skole for samtlige barneskoleelever.

	Lønn administrasjon	Lønn undervisning	Skoledrift	Kapitalkost nybygg/tilbygg	Kapitalkostnader ifølge tilstandsrapport ved full utbedring*	Skysskostnader	Totale kostnader	% økning fra Alternativ 0	Kommentar
Alternativ 0	4 050 000	25 989 800	1 684 343	0	3 212 132	1 556 429	36 492 704	0 %	
Alternativ 1a	2 700 000	23 330 761	3 360 000	15 678 675	0	2 317 990	47 387 426	30 %	
Alternativ 1b	2 700 000	23 330 761	1 719 645	10 989 649	0	2 983 790	41 723 845	14 %	
Alternativ 2a	2 700 000	23 144 518	2 869 358	10 989 072	0	2 378 214	42 081 162	15 %	
Alternativ 2b	2 700 000	23 144 518	1 531 711	3 874 243	784 476	2 419 713	34 454 661	-6 %	Steine
Alternativ 3	3 600 000	23 144 518	1 527 597	0	1 814 428	1 746 733	31 833 277	-13 %	Straume og Steine
Alternativ 4	3 600 000	22 184 487	1 528 739	0	1 814 428	2 373 034	31 500 688	-14 %	Straume og Steine

*Kapitalkostnad knyttet til nødvendige oppgraderinger gitt av tilstandsrapport forutsetter at det gjøres som investeringsprosjekt.

5.4 Økonomiske konsekvenser (11)

- Totale kostnader (alt 2)

Beregninger av totalkostnader ved foreslåtte alternativer:

I tabellen under er det fremstilt beregninger vi har gjort av kostnader ved de foreslåtte alternativene. Dette inkluderer lønn for administrasjon og undervisning, skole- og byggdrift (eks. lønnskost), kapitalkostnader knyttet til nybygg/tilbygg, totale kostnader knyttet til utbedring av barneskolene og skysskostnader. Se vedlegg 1 – 6 for nærmere beregninger av hver enkelt av disse.

Beregningene viser at samtlige av strukturalternativene vil kunne gi skoleeier besparelser.

Det er alternativ 1a/1b og alternativ 2a hvor det er beregnet et nytt skolebygg, som vil gi kommunen økte kostnader knyttet til investeringer, men ved nybygg elimineres eventuelle utbedringskostnader for de allerede eksisterende barneskolene. I følge denne beregningen, med totale utbedringskostnader hensyntatt, vil et nybygg i tilknytning ungdomsskolen være det rimeligste alternativet.

	Lønn administrasjon	Lønn undervisning	Skoledrift	Kapitalkost nybygg/tilbygg	Totale kostnader ifølge tilstandsrapport ved full utbedring*	Skysskostnader	Totale kostnader	% økning fra Alternativ 0	Kommentar
Alternativ 0	4 050 000	25 989 800	1 684 343	0	52 145 000	1 556 429	85 425 572	0 %	
Alternativ 1a	2 700 000	23 330 761	3 360 000	15 678 675	0	2 317 990	47 387 426	-45 %	
Alternativ 1b	2 700 000	23 330 761	1 719 645	10 989 649	0	2 983 790	41 723 845	-51 %	
Alternativ 2a	2 700 000	23 144 518	2 869 358	10 989 072	0	2 378 214	42 081 162	-51 %	
Alternativ 2b	2 700 000	23 144 518	1 531 711	3 874 243	12 735 000	2 419 713	46 405 185	-46 %	Steine
Alternativ 3	3 600 000	23 144 518	1 527 597	0	29 455 000	1 746 733	59 473 849	-30 %	Straume og Steine
Alternativ 4	3 600 000	22 184 487	1 528 739	0	29 455 000	2 373 034	59 141 260	-31 %	Straume og Steine

*Kostnad knyttet til nødvendige oppgraderinger gitt av tilstandsrapport ved totale kostnader.

06

Vurdering av alternativ

- 6.0 Vurdering av alternativ 0
- 6.1 Vurdering av alternativ 1
- 6.2 Vurdering av alternativ 2
- 6.3 Vurdering av alternativ 3
- 6.4 Vurdering av alternativ 4

6.0 Vurdering av alternativ 0

Flere trekker frem i intervjuene at det er behov for en endring i dagens struktur i Bø, og at behovet for endringer er viktigere enn hva slags løsning som blir valgt, og hvor potensielle nye skoler blir plassert. Det nevnes videre at de ulike enhetene på barnetrinnet har gamle bygg med vedlikeholdsetterslep, og det er løsninger som ikke er tilpasset en moderne skole, eksempelvis med rådgivere fra PPD og personell fra helsestasjonen som må sitte på kott for å kunne gjennomføre 1:1 samtaler med elever.

Undervisningen slik den gjennomføres i dag er forsvarlig, med fådelte klasser og en lærertetthet som ligger over normen. Det er likevel utfordringer knyttet til mobbing og atferd hos elevene som sliter på personalet, samtidig som at ledere slites ut ved at de sitter mye alene. Det er lite rom for utviklingsarbeid i skolen, hvor arenaer som rektormøter på tvers av enhetene eksempelvis brukes mer til å diskutere og håndtere drift enn utviklingsarbeid.

Med videreføring av dagens alternativ blir det spesielt viktig for Bø kommune å ta vare på lederne ved enhetene, sikre tilstrekkelig rekruttering, bygge sterkere fagmiljø og gjøre nødvendige tiltak for å redusere andelen barn som blir mobbet eller som faller i utenforskap i skolen.

Telemarksforskning anser det ikke som anbefalt valg å fortsette med samme struktur som er gjeldende i Bø i dag. Dette er for øvrig i tråd med oppfattelsen til samtlige som er intervjuet i forbindelse med utredningen.

Barns beste vurdering

Elevrådene ved skolene ønsker hovedsakelig å opprettholde dagens skolestruktur da de uttrykker at de er generelt fornøyde med skolen sin. Et elevråd pekte imidlertid på at det kunne være fordeler med en felles 1-10 skole i fremtiden. Jevnt over er de bekymret for at de eldste elevene skal være til ulempe for de yngre jfr. atferdsproblematikken i Bø. For barn er det ofte viktig å ha nærhet til skolen sin og man er ikke i utgangspunktet interessert i å flytte over på en ny skole med økt reisevei. På den andre siden har Bø kommune fritt skolevalg, og bare de to siste skoleårene har 9 elever flyttet mellom barneskolene av ulike årsaker.

Økonomiske konsekvenser

Beregnet økonomisk konsekvens innen alle kategorier ved å beholde dagens struktur er lik 0 %. Dagens kostnader ligger imidlertid på et høyere nivå enn hva som er mulig ved effektivisering. Videre vil vedlikeholdskostnader ved å beholde dette alternativ bli gjeldende, se avsnitt *Drift og investeringer*.

Skyss og reisevei

Alternativ 0 er alternativet som gir kortest reisevei for de fleste barna, og som er det rimeligste alternativet når det kommer til skysskostnader. Ved å beholde dagens struktur utgjør skysskostnader kr 1 556 429.

Drift og investeringer

Det totale vedlikeholdskostnadene ved å beholde dagens struktur beløper seg til (iht. estimering fra tilstandsrapportene) kr 54 145 000, gitt at man velger å utbedre alle mangler uavhengig av oppgitt tilstands- og konsekvensgrad.

6.1 Vurdering av alternativ 1 (1/2)

Alternativ 1:

Alternativ 1a: 1.-10 skole
nybygg

Alternativ 1b: 1.-10 skole
lokalisert i tilknytning til
bygget til Bø Ungdomsskole

Alternativ 1 består av to under-alternativer, herunder bygging av en ny 1.-10. skole i kommunen inkludert nedleggelse av øvrige enheter, og etablering av 1.-10. skole lokalisert i/ved bygget til Bø ungdomsskole. Basert på intervjuene har Telemarksforskning oppfattet at lokasjonsdebatten vedrørende plassering av ny skole vil bli betent i kommunen. Dagens plassering av ungdomsskolen har vi videre forstått som et kompromiss under lignende prosess på starten av 1970-tallet (plassert geografisk i midten av kommunen). I intervjuene pekes det på at dagens plassering av ungdomsskolen fungerer, men i utgangspunktet er noe uhensiktsmessig knyttet til den høye andelen av elever som behøver skyss til og fra. Av intervjuene opplever vi for øvrig noe motstand mot dette alternativet, både fra foreldre, elevråd og lærere.

Dette alternativet handler i stor grad om hvorvidt etablering av 1.-10. skole er hensiktsmessig, og vi vil kort oppsummere vår vurdering av sosiale og pedagogiske konsekvenser knyttet til 1.-10. skole. Relevant forskning allerede redegjort for peker på at det er en svak sammenheng mellom skolestørrelse og læringsutbytte, men grunnet det totale antallet elever i Bø skolen, så anser vi ikke dette relevant da dette gjelder skoler med større elevtall. Vi peker videre på at det er en myte at etablering av større, og felles enheter på tvers av skoleslag har negative effekter på læringsutbytte. En positiv effekt ved å etablere en 1.-10. skole er at man får samlet lærere på tvers av skoleslag i et større kollegium, hvor man kan støtte og dra nytte av hverandre. Dette kan videre ha positive effekter på rekruttering. Telemarksforskning ser ingen utfordringer knyttet til de pedagogiske konsekvensene ved dette alternativet.

Når det gjelder de sosiale konsekvensene, så peker relevant forskning på at skolestørrelse kan ha noe å si for den enkelte elev. Noen elever får sine behov møtt bedre i små skoler, mens andre opplever det motsatte. Tidligere nevnte motstand mot 1.-10. skole fra intervjuene var i stor grad knyttet til det sosiale. Det ble pekt på en frykt for at ungdomsskoleelevene ikke ville klare å oppføre seg i møte med de yngre elevene, og samtidig ha en negativ påvirkning på disse. Vi tror imidlertid at dette kan løses med organisatoriske grep som forskjellig tidspunkt for friminutt, og med mer atskilling mellom skoleslagene der mulig. Bø ungdomsskole er ikke stor nok til å huse alle kommunens elever, så det vil bli nødvendig med enten utbygging eller etablering av en 1.-7. som ligger inntil dagens ungdomsskole. Smarte løsninger i detaljprosjekteringen vil kunne bidra til å redusere potensialet for at nevnte frykt blir realitet.

Oppsummert mener Telemarksforskning at dette er ett av alternativene som er gjennomførbart, og som fører til positive endringer i sammenligning med dagens situasjon relatert til det pedagogiske, sosiale, og rekrutteringsmessige. Ulempene med dette alternativet er imidlertid opplevd motstand blant de intervjuede, investeringsbehov i nytt/nye bygg, og økte kostnader for kommunen (skoledrift, kapitalkostnader). Dersom man går for alternativ 1 vil vi anbefale å gå videre med 1b som innebærer gjenbruk av ungdomstrinnet sine lokaler fremfor et helt nytt 1-10 bygg.

6.1 Vurdering av alternativ 1 (2/2)

Alternativ 1:

Alternativ 1a: 1.-10 skole
nybygg

Alternativ 1b: 1.-10 skole
lokalisert i bygget til Bø
Ungdomsskole

Barns beste vurdering

Som flere av elevene påpeker i intervjuer er man redd for å blande barne- og ungdomstrinn i en felles skole med bakgrunn i atferdsutfordringer og ulike behov. Ut fra den klare tilbakemeldingen fra elevrådene mener vi at det er i barns beste vurdering å skille mellom barne- og ungdomstrinn også i fremtiden.

Økonomiske konsekvenser

En sammenslåing av skolene til 1.-10. trinn skole vil kunne føre til bedre utnyttelse av lærerressurser og administrative ressurser, som igjen vil kunne føre til muligheter for reduksjoner i antall årsverk ved skolene og mulige besparelser. Totale økonomiske konsekvenser utgjør en prosentvis endring fra nullalternativet per alternativ på: 1a: -45% ved totale kostnader for utbedring av barneskolene og 30% ved kapitalkostnader. Prosentandelene for alternativ 1b er hhv. -51% og 14%.

Skyss og reisevei

Ved sammenslåing av skolene til en 1.-10. skole i et nybygg plassert i nærheten av Straume vil det føre til en lengre reisevei for elevene ved 1.-7. trinn som per nå går på Eidet eller Steine. For elevene ved 8.-10. trinn vil det være noe kortere reisevei for noen, og muligheter for å gå til skolen for noen av elevene som bor rundt Straume. Dette alternativet fører til en økning i skysskostnader på omtrent 49% fra i dag. Ved å flytte alle trinn til ungdomsskolen vil alle elever måtte ha skyss, og alle fra 1.-7. vil trolig få lengre reisevei, tillegg til at kostnadene for skyss øker med 92%.

Drift og investeringer

1a)

Et nybygg til en 1.-10. trinnskole vil være en betydelig investering, og føre til økte kostnader. Gitt en total vedlikeholdskostnad ved alle tre barneskoler på kr 54 145 000, blir likevel ikke differansen enorm gitt våre forutsetninger for beregninger. Hvis man tar utgangspunkt i totale kostnader blir differansen fra 0-alternativet -45 % hvis man velger å ta vedlikeholdskostnadene som drift. Hvis man tar vedlikeholdskostnadene som investering, blir differansen fra 0-alternativer i totale kostnader +30 %.

1b)

I forbindelse med alternativ 1b så har vi beregnet et behov for tilbygg på 2666 kvm, gitt en kvadratmeterpris på kr 66 918 for å kunne huse alle elevene som beløper seg til MNOK 178,4. Dette blir, hvis man ser det mot nullalternativet hvor oppgraderinger etter tilstandsrapport tas over driftsbudsjettet, det billigste alternativet med en differanse på -51 % for totale kostnader. Hvis oppgraderinger tas som investering, blir differansen for totale kostnader +14% fra dagens struktur.

6.2 Vurdering av alternativ 2

Alternativ 2:

Alternativ 2a: En 1.-7. skole nybygg og 8.-10. trinn skole

Alternativ 2b: En 1.-7. skole i eksisterende skolebygg og 8.-10. skole slik den er nå

Alternativ 2 består også av to ulike under-alternativer, herunder enten 1.-7. skole nybygg eller i eksisterende bygg, og 8.-10. som i dag. Av intervjuene er dette et av alternativene som får en viss grad av støtte. Lokasjonsdebatten nevnes igjen som en potensiell utfordring, men isolert som rent strukturalternativ så oppleves dette som en god løsning.

For dette alternativet så er det mange av de samme positive og negative effektene som gjelder for alternativ 1. Skolestørrelse har påvirkning på det sosiale, og det er også gevinster innen rekruttering og pedagogikk ved å slå seg sammen til én større enhet for alle elever på trinnene 1.-7. Den store forskjellen mellom alternativene 1 og 2 er at ungdomsskole og barneskole fortsatt holdes separat. Rent pedagogisk betyr dette at elevene får en «ny» start ved overgangen til ungdomsskolen med nye lærere og regler som er tilpasset aldersgruppen. Man vil ikke oppnå effekt av et sterkere fagmiljø der man kan benytte seg av lærere på tvers av avdelingene, men på den andre siden kan man rendyrke skolene til den aldersgruppen de er beregnet for. Dersom man går for alternativ 2 vil vi anbefale å gå videre med 2b som innebærer gjenbruk og utvidelse av en av de eksisterende barneskolene sine lokaler fremfor et nybygg for 1-7. I forhold til lokasjon mener Telemarksforskning at det er gode argumenter for å legge en felles barneskole både til Eidet, Straume og Steine, men vi har likevel landet på en anbefaling av Straume som lokasjon grunnet reisetid og geografisk plassering mellom de tre barneskolene. I tillegg er en lokasjon på Straume marginalt dyrere enn en lokasjon på Steine (< 300 000kr) som er det billigste alternativet av de tre. Straume-alternativet innbefatter at færre barn må skysses til skolen i fremtiden – gitt elevtallsfremskrivningene som viser at det blir færre barn i skolekretsen Bø Nordre og Malnes (Steine og Eidet).

Barns beste vurdering

Elevrådene peker på at det kan være kjekt om de blir flere elever i klassen slik at de slipper fådelte klasser som i dag. Det kan være lettere å finne nære venner når du har flere å spille på, og det er også fordeler ved å kunne samarbeide med flere medelever enn i dag. Likevel er det noen som uttrykker skepsis til dette da de trives best i et lite skolemiljø som i dag. Dette alternativet vil også bety kortere reisevei for en del av elevene kontra et alternativ 1.

Økonomiske konsekvenser

En sammenslåing av de tre barneskolene til en 1.-7. trinn skole vil føre til bedre utnyttelse av lærerressurser og administrative ressurser, som igjen vil føre til muligheter for reduksjoner i antall årsverk ved skolene og mulige besparelser. Total endring i økonomiske konsekvenser (med vedlikeholdsbehov som investering) for alternativ 2a: 15 % økning fra dagens nivå, og alternativ 2b: -6 % reduksjon fra dagens nivå.

Skyss og reisevei

Ved sammenslåing av barneskolene er det mange ulike muligheter for lokasjon. I våre beregninger har vi kommet fram til at hvis vi kun ser på skysskostnader vil et nybygg i midten av kommunen ved Straume, eller benyttelse av eksisterende skole ved Straume være de rimeligste alternativene, i tillegg til at det vil gi flest barn kortest mulig reisevei.

Skysskostnad for de ulike alternativene ved bruk av eksisterende skolebygg ser slik ut:

Steine:	kr 1 513 920	Straume:	kr 1 511 640	Eidet:	kr 1 952 440
---------	--------------	----------	--------------	--------	--------------

Drift og investeringer

Et nybygg vil føre til økte kostnader, etter våre beregninger, en økning på 70% i skoledrift fra i dag. Driften ved Straume skole er relativt lav per elev, og ved å lokalisere alle på 1.-7. trinn ved den eksisterende skolen på Straume vil det være muligheter for å redusere skoledriftskostnadene med 9%. Det er ikke hensyntatt eventuelle oppgraderinger/utbygging av skolen. Ved å benytte en av de eksisterende grunnskolene som ny 1.-7. skole for alle elever har vi beregnet behovet for areal og tilhørende kostnad for tilbygg per enhet, og kommet fram til at det rimeligste alternativet kostnadmessig er å utbedre Steine skolen, og huse alle 1.-7. elever her.

6.3 Vurdering av alternativ 3

Dette alternativet handler i bunn og grunn om nedleggelse av en barneskoleenhet, med overføring av elevene fra nedlagt enhet til en av de andre eksisterende enhetene. Av intervjuene har vi fått opplyst om at dette alternativet er prøvd gjennomført tidligere, hvor det ble foreslått at Eidet ble nedlagt og elevene flyttet til Straume. Det er nærliggende å tenke at det er Eidet som skal legges ned, men vi har gjort en fullverdig vurdering av økonomiske konsekvenser, skyss og reisevei, samt drift og investeringer for alle mulige struktorkombinasjoner innen dette alternativet.

Når det gjelder pedagogiske konsekvenser ved å flytte en gruppe elever til en ny skole, så fremstår det som at nedleggelse av Eidet er det beste alternativet. Økt tilgjengelighet på ressurser, og samspill med andre og utnyttelse av dette vil kunne ha positive effekter på elevenes utbytte.

Sosialt så fremstår det videre som at nedleggelse av Eidet med overføring til Straume / Steine vil være det beste alternativet. Dette på grunn av at Eidet er den minste skolen av de tre og med en historikk som forteller at relativt mange elever fra Eidet skole har valgt å flytte over til Straume skole de siste to-tre årene.

Barns beste vurdering

Dette alternativet er kanskje det nærmeste vi kommer null-alternativet og vil føre til at de fleste elevene ikke får store endringer ved skolen sin. Størst endring er det for elever ved Eidet skole som flyttes til Straume som igjen får flere elever i hver klasse. Sist denne endringen var foreslått kom den noe brått på, og vi blir fortalt at det ikke opplevdes som noen god prosess. I denne runden vil vi anta at elevene blir mer involvert i forkant og lyttet til.

Økonomiske konsekvenser

Det er mange ulike alternativer knyttet til å etablere flere 1.-7. skoler i eksisterende skolebygg. For å vike fra nullalternativet har vi tatt utgangspunkt at det skal beholdes 2 av 3 skoler i dette alternativet. Alternativet med lavest økonomisk konsekvens gir en reduksjon på -13 %, og innebærer å benytte skolene Steine og Straume til å huse alle elever på trinn 1.-7. For skoledrift vil kostnad per elev for alle andre alternativer enn å beholde Straume og Steine være tilnærmet likt dagens nivå, med unntak av hvis man velger å beholde Steine og Eidet, som gir en økning i kostnader til skoledrift på 28 % fra dagens nivå.

Skyss og reisevei

Av beregningene for skysskostnader ser vi følgende oppstilling per alternativ:

- Steine / Straume: kr 840 940
- Straume / Eidet: kr 1 358 120
- Steine / Eidet: kr 1 281 749

Drift og investeringer

Etter våre beregninger vil fortsatt drift ved Straume og Steine skolene være det rimeligste alternativet, med en reduksjon i kostnader på 13%. Ved opprettholdelse av Eidet skole vil kostnadene for drift ligge på det samme nivået som nå, og for øvrig forbli likt som nullalternativet. Det er imidlertid oppgraderingsbehov ved alle skolene som vil kreve investering, og når disse hensyntas er det Straume og Steine skolene som vil være de beste alternativene hvis det kun tas kostnader i betraktning.

6.4 Vurdering av alternativ 4

Dette alternativet innebærer å omorganisere alle barneskolene i Bø fra slik vi kjenner strukturen i dag. Dette alternativet innebærer nedlegging av én enhet, og flytting av elever for å opprette en ren 1.-4. skole og en ren 1.-5. skole.

Pedagogiske konsekvenser knyttet til dette alternativet er en økt spesialisering blant ansatte for barnetrinn og mellomtrinn på hver sin enhet. Det vil videre føre til mulighet for fulldelte trinn og spesialiserte romløsninger.

Den største negative ulempen, slik Telemarksforskning ser det, er at dette alternativet introduserer en ekstra overgang mellom skoleslagene. Overganger kan være vanskelige og sårbare, og det kan oppleves unødvendig å øke en slik belastning. I tillegg kan det være utfordrende for foreldre å forholde seg til opptil tre grunnskoler dersom du har barn ved alle grunnskolene. Dette vil trolig føre til mer foreldrekjøring og at foreldre må holde seg oppdatert på tre ulike enheter med ulik ledelse, regler og rutiner.

Barns beste vurdering

Elevrådene peker på at dette alternativet er uheldig fordi den splitter opp søsken unødvendig på ulike skoler. Den vellykkede fadderordningen mellom mellomtrinnet og barnetrinnet står også i fare og blir pekt på som en stor ulempe å miste. Elevene peker også på at de ved denne modellen må skilles fra venner i klassen over eller under dersom man blir splittet i to skoler, det er noe som oppleves uheldig.

Økonomiske konsekvenser

Totale økonomiske konsekvenser utgjør en prosentvis endring fra nullalternativet per alternativ på: 1a: -31% ved totale kostnader for utbedring av barneskolene og -14% ved kapitalkostnader, ved å bruke Straume og Steine skolene.

Økonomiske konsekvenser innen skoledrift, lønn administrasjon, skysskostnader er på relativt likt nivå med andre alternativer, men det er et større potensial for reduksjon i kostnader for lønn til undervisning ved dette alternativet.

Skyss og reisevei

Skysskostnader ved dette alternativet, gitt å benytte Steine og Straume til å huse hhv. 1.-4. og 5.-7. gir økning i skysskostnader på 34 % fra dagens struktur som billigste alternativ. Oppstilt ser det slik ut:

1.-4. Steine / 5.-7. Straume:	kr 2 373 034 per år	1.-4. Straume / 5.-7. Steine: kr 2 385 452 per år
1.-4. Steine / 5.-7. Eidet:	kr 2 557 601 per år	1.-4. Eidet / 5.-7. Steine: kr 2 641 686 per år
1.-4. Straume / 5.-7. Eidet:	kr 2 602 000 per år	1.-4. Eidet / 5.-7. Straume: kr 2 673 666 per år

Drift og investeringer

Drift og investeringer for dette alternativet er knyttet til vedlikehold, og eventuelle behov for oppgraderinger. Vi har beregnet arealbehov for alle de ulike alternativene til organisering av barnetrinnene i kommunen inkl. tilhørende kostnader (se vedlegg). I følge våre beregninger har vi kommet fram til at Steine og Straume skolene tas i bruk som 1.-4. og 5.-7. skoler. Det er minimale forskjeller i kostnadene for hvilken skole som huser hvilke trinn (1 154kr i forskjell i våre beregninger).

Barns beste vurdering

I henhold til FN's barnekonvensjon skal alle saker som gjelder barn, vurdere barnets beste og vektas opp mot andre momenter i saken. Synspunkta til barnet skal tillegges «behørig vekt i samsvar med barnets alder og modenhet.»

Barnekonvensjonen art. 3 og art. 12, Grunnloven § 104 og opplæringsloven § 10-1 og § 10-2 gir alle barn en rett til å bli hørt i saker som vedrører dem og at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn.

Barneombudet beskriver dette slik:

«For at beslutningsgrunnlaget skal være godt nok bør det gjøres en barnerettighetsvurdering. Dette vil sikre at konsekvensene for barn er kartlagt og at barnets beste er vurdert.»

For å kunne følge barnekonvensjonen og norsk lov må det gjøres en vurdering av hva som er til barnets beste før det tas beslutninger som berører barn. Dette gjelder både i saker som berører enkeltbarn, i saker som berører en spesiell gruppe barn og i saker som berører barn generelt».

I arbeidet med utredningen av skolestruktur i Bø har alle fire elevråd i kommunen vært involvert gjennom intervju og gitt oss verdifulle innspill og synspunkter. Vi vil videre anbefale at alle elevrådene får en god og konkret presentasjon av skolestruktursaken slik at de kan gi sin uttale gjennom høringsarbeidet høsten 2024. For at barn skal få medvirke på en god måte må det legges til rette for involvering og god voksenstøtte i dette viktige arbeidet.

07

Konklusjoner og anbefalinger

Konklusjoner og anbefalinger

Konklusjoner

Av alle alternativene så er det noen som skiller seg ut som potensielt bedre enn andre.

På bakgrunn av vurderinger knyttet til de sosiale konsekvensene, pedagogiske konsekvenser, innspill fra nøkkelpersoner i kommunen, foreldrerådet og elevrådene, framskrivninger og økonomiske beregninger, så ser vi at det er jevnt mellom flere av alternativene som kan være gode løsninger for Bø kommune. Basert på en helhetsvurdering av alle ovennevnte faktorer, har vi konkludert med ett alternativ som vi mener løser flere utfordringer Bø kommunes nåværende struktur står overfor, samtidig som det er bærekraftig og fremtidsrettet. Det anbefalte alternativet (benevnt 2b) er **én 1.-7. skole i eksisterende skolebygg lokalisert til Straume og 8.-10. skole slik den er nå.**

Rangeringen vår er videre slik:

- 2. Alternativ 1b** – 1.-10. skole lokalisert i tilknytning til bygget til Bø ungdomsskole
- 3. Alternativ 3** – Flere 1.-7. skoler i eksisterende bygg og 8.-10. skole slik den er nå

Øvrige alternativer anses ikke hensiktsmessige, og rangeres derfor ikke.

Som kommunisert fra foreldrerådet, er det enstemmighet om at det er viktig at det skjer endringer i skolestrukturen i Bø kommune. Det viktigste er ikke selve lokasjonen, men at det skjer noe. Dette støtter Telemarksforskning.

Følgende tabell gir et sammendrag av de økonomiske beregningene i rapporten:

	Totale kostnader	%-vis endring fra Alternativ 0	Kommentar
Alternativ 0	36 492 704	0 %	
Alternativ 1b	41 723 845	14 %	
Alternativ 2b	34 633 050	-5 %	Straume
Alternativ 3	31 833 277	-13 %	Straume og Steine

Et grunnskoletilskudd over rammeoverføringene på rundt 560.000 kr per skole, vil med dagens inntektssystem falle bort ved skolenedleggelse.

Anbefalinger

Veien frem til en optimal og bærekraftig skolestruktur må ta høyde for:

- Barnets beste målt i kvalitet i opplæringen.
- Muligheter for brede fagmiljø med gode muligheter for å jobbe med kvalitetsutvikling, fagsamarbeid og samhandling med andre tjenester.
- En struktur som er bærekraftig økonomisk og tar hensyn til demografiske endringer.
- Ledere, tillitsvalgte og ansatte i skolene involveres i arbeidet.
- Barn og ungdom involveres i prosessen.
- Eventuelle vedtak om strukturendringer bør følges opp med prosesser som tar høyde for god planlegging, ivaretar ansatte og elever på en god måte, og tar høyde for at det tar tid å sammenslå skoler og bygge felles kulturer.

Vedlegg 1: Beregninger lønnskostnader

Alternativ 0	Antall elever	Antall årsverk relativt til lærernorm 23-24	Gjennomsnitt sammenlignbare kommuner	Relativt til sammenlignbare kommuner	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
Bø ungdomsskole	67	3,00	3,70	-	489 313	2 097 055
Eidet skole	23	2,70	2,91	-	188 554	2 411 502
Straume skole	68	0,60	2,91	-	2 064 167	535 889
Steine skole, Bø i Vesterålen	66	2,60	2,91	-	277 869	2 322 187
Sum	224	8,90	12,43	-	3 019 902	7 366 634
Alternativ 1a/b	Antall elever	Antall årsverk relativt til lærernorm	Gjennomsnitt sammenlignbare kommuner	Relativt til sammenlignbare kommuner	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
1.-10.	224	11,78	8,63	3,15	2 659 039	9 950 893
Alternativ 2a/b	Antall elever	Antall årsverk relativt til lærernorm	Gjennomsnitt sammenlignbare kommuner	Relativt til sammenlignbare kommuner	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
1.-7.	157	8,67	4,93	3,73	3 334 595	7 740 796
8.-10.	67	3,00	3,70	-	489 313	2 097 055
Sum	224	11,67	8,63	3,03	2 845 282	9 837 852
Alternativ 3	Antall elever	Antall årsverk relativt til lærernorm	Gjennomsnitt sammenlignbare kommuner	Relativt til sammenlignbare kommuner	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
1.-7.	91	5,02	2,47	2,58	2 283 603	4 486 704
1.-7.	66	3,64	2,47	1,18	1 050 992	3 254 093
8.-10.	67	3,00	3,70	-	489 313	2 097 055
Sum	224	11,67	8,63	3,03	2 845 282	9 837 852
Alternativ 4	Antall elever	Antall årsverk relativt til lærernorm	Gjennomsnitt sammenlignbare kommuner	Relativt til sammenlignbare kommuner	Besparelse ved nøktern effektivisering	Besparelse ved fullstendig effektivisering
1.-4.	91	5,78	1,90	3,88	3 487 343	5 164 326
5.-7.	66	3,96	3,03	0,93	827 283	3 536 502
8.-10.	67	3,00	3,70	-	489 313	2 097 055
Sum	224	12,74	8,63	4,11	3 805 313	10 797 883
Mellomregning						
Eidet 1.-7.	0,12					
Straume 1.-7.	0,01					
Steine 1.-7.	0,04					
Bø skole	0,04					
1.-10.	0,05					
1.-7.	0,06					
Antall elever						
Eidet 1.-4.	10	0,15				
Straume 1.-4.	38	0,01				
Steine 1.-4.	44	0,03				
		0,06				
Eidet 5.-7.	13	0,09				
Straume 5.-7.	28	0,01				
Stein 5.-7.	16	0,08				
		0,06				

Skole	Gruppestørrelse	2023-24
		U. årsverk mer enn minstekravet
Bø ungdomsskole	12,20	3,00
Eidet skole 1.-4.	4,40	1,50
Eidet skole 5.-7.	7,10	1,20
Eidet 1.-7.	5,75	2,70
Straume skole 1.-4.	13,00	0,40
Straume skole 5.-7.	17,30	0,20
Strame 1.-7.	15,15	0,60
Steine skole 1.-4.	9,90	1,30
Steine skole 5.-7.	7,20	1,30
Steine 1.-7.	8,55	2,60
	10,41	8,90
Sum Uskole		3,00
Sum 1.-4.		3,20
Sum 5.-7.		2,70
Sum 1.-7.		5,90
Sammenliknbare kommuner i samme KOSTRA gruppe 5		
	Gruppestørrelse	U. årsverk mer enn minstekravet
1.-4.	12,80	1,50
5.-7.	16,90	1,00
8.-10.	12,70	2,80
Leirfjord	14,13	5,30
1.-4.	11,30	1,10
5.-7.	12,80	1,40
8.-10.	10,80	3,30
1.-4.	5,10	0,60
5.-7.	5,20	0,80
8.-10.	4,70	1,00
Lødingen	8,32	8,20
1.-4.	12,50	0,70
5.-7.	12,80	1,40
8.-10.	13,70	1,50
1.-4.	12,70	1,80
5.-7.	10,80	4,50
8.-10.	15,80	2,50
Rognan (Saltdal)	13,05	12,40
Gj.	1.-4.	1,90
	5.-7.	3,03
	8.-10.	3,70
	1.-10.	8,63

Vedlegg 2: Beregninger skysskostnader (1)

	Skysskostnader pr % økning i skysskostnader	Skysskostnad gj. per elev	Kommentar
Alternativ 0	1556 429	0 %	11 210
Alternativ 1a	2 317 990	49 %	12 435
Alternativ 1b	2 983 790	92 %	13 320
Alternativ 2a	2 378 214	53 %	12 878
Alternativ 2b	2 417 433	55 %	12 756
Alternativ 3	1 746 733	12 %	11 638
Alternativ 4	2 373 034	34 %	12 664
Billigste alternativ - Eksisterende bygg Straume og Steine			
Billigste alternativ - 1.-4. Steine, 1.-7. Straume			

Alternativ 0	Skysskostnader pr	Gjennomsnittskostnad per tur pr	Skysskostnad gj. per elev	Kommentar	Kontroll
Skole					
Bø ungdomsskole	905 793	30,55	13 320	15 dager i datagrunnlaget, 190 dager per skoleår	- 1713,22
Eidet skole	202 489	29,88	14 464		- 3 108,23
Straume skole	281 327	27,44	8 274		2 151,94
Steine skole, Bø i Vesterålen	166 820	23,59	8 780		2 465,19
Sum	1 556 429	29,36	11 210		

Prosenandel elever avhengig av skyss

Alternativ 1a	Skysskostnader pr % økning i skysskostnader	Skysskostnad gj. per elev	Kommentar
Skole			
1.-10. nybygg (Straume grunnet plassering ca. i midten)	2 317 990	49 %	12 435
Sum	2 317 990	49 %	12 435
Lokasjon Straume da dette ligger ca. midt i området, naturlig å anta at et eventuelt nybygg ville blitt plassert ca. på midten, og om det flyttes litt sør eller litt nord vil ikke utgjøre store			

Prosentandel elever avhengig av skyss

Alternativ 1b	Skysskostnader pr % økning i skysskostnader	Skysskostnad gj. per elev	Kommentar
Skole			
1.-10. lokalisert i bygget til Bø ungdomsskole	2 983 790	92 %	13 320
Sum	2 983 790	92 %	13 320
Elevene på Bø u.skole er spredt utover de ulike nåværende barneskoleområdene, og det er dermed rimelig å anta at en gj. kostnad per elev på u.skolen nå, ganger totalt antall elever, vil være et rimelig estimat.			

Alternativ 2a	Skysskostnader pr % økning i skysskostnader	Skysskostnad gj. per elev	Kommentar
Skole			
1.-7. nybygg	1 472 421	12 435	
8.-10.	905 793	13 320	
Sum	2 378 214	53 %	12 878

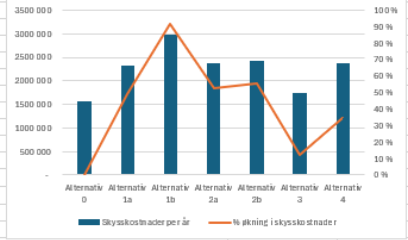
Alternativ 2b	Skysskostnader pr % økning i skysskostnader	Skysskostnad gj. per elev	Kommentar
Skole			
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	1 511 640	12 151	
8.-10.	905 793	13 320	
Sum	2 417 433	55 %	12 756

Skole	Skysskostnader pr % økning i skysskostnader	Skysskostnad gj. per elev	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	1 513 320	13 165	
8.-10.	905 793	13 320	
Sum	2 419 113	55 %	13 243

Skole	Skysskostnader pr % økning i skysskostnader	Skysskostnad gj. per elev	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	1 952 440	12 678	
8.-10.	905 793	13 320	
Sum	2 858 233	84 %	12 999

Alternativ 3	Skysskostnader per år	Kommentar
Skole		
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	646 000	11 333
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	194 940	10 260
8.-10.	905 793	13 320
Sum	1 746 733	12 %
		11 638

Skole	Skysskostnader per år	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	1 214 480	12 025
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	143 640	10 260
8.-10.	905 793	13 320
Sum	2 263 913	45 %
		11 868

Lokasjon Straume 1.-10.	km fra google m.	km + gj. avstø	Sone pr	Antall t	Pris per å	Antall e	Total pris
Beregning							
Eidet - Straume	9	16	34	380	12 920	23	297 160
Steine - Straume	9	14	34	380	12 920	67	865 640
Bø ungdomsskole - Straume	7	17	34	380	12 920	62	806 350
Straume		7	27	380	10 260	34	348 840
	8	13	32	380	12 255	186	2 317 990

Tatt bort 12' 47% da 12 av elevene ved Bø u.skole går på bussen ved Straume/Straume skole, og det er da rimelig å anta at 47% av disse kan gå til skolen, og ikke trenger buss. Dersom nybygg lokaliseres ved Straume området

Lokasjon Straume 1.-7.	km fra google m.	km + gj. avstø	Sone pr	Antall t	Pris per å	Antall e	Total pris
Beregning							
Eidet - Straume	9	16	34	380	12 920	23	297 160
Steine - Straume	9	14	34	380	12 920	67	865 640
Straume		7	27	380	10 260	34	348 840
	9	12	32	380	12 033	124	1 511 640

Lokasjon Steine 1.-7.	km fra google m.	km + gj. avstø	Sone pr	Antall t	Pris per å	Antall e	Total pris
Beregning							
Eidet - Steine	17	25	43	380	16 340	23	375 820
Straume - Steine	9	16	34	380	12 920	73	943 160
Steine		4	27	380	10 260	19	194 940
	13	15	35	380	13 173	115	1 513 920

Lokasjon Eidet 1.-7.	km fra google m.	km + gj. avstø	Sone pr	Antall t	Pris per å	Antall e	Total pris
Beregning							
Steine - Eidet	17	22	34	380	12 920	67	865 640
Straume - Eidet	9	15	34	380	12 920	73	943 160
Eidet		8	27	380	10 260	14	143 640
		15	32	380	12 033	154	1 952 440

Lokasjon Straume 1.-7. og Steine 1.-7.	km fra google m.	km + gj. avstø	Sone pr	Antall t	Pris per å	Antall e	Total pris
Beregning							
Eidet - Straume	9	16	34	380	12 920	23	297 160
Steine		4	27	380	10 260	19	194 940
Straume		7	27	380	10 260	34	348 840
		9	23	380	11 147	76	840 940

Lokasjon Straume 1.-7. og Eidet 1.-7.	km fra google m.	km + gj. avstø	Sone pr	Antall t	Pris per å	Antall e	Total pris
Beregning							
Eidet		8	27	380	10 260	14	143 640
Steine - Straume	9	14	34	380	12 920	67	865 640
Straume		7	27	380	10 260	34	348 840
		9	23	380	11 147	115	1 358 120

Vedlegg 2: Beregninger skysskostnader (2)

Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e		Total pris	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine		194 940		10 260		Eidet								14		143 640	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet		1086 800		12 432		Straume - Eidet		9		15		34		380		12 920 73 943 160	
8.-10.		905 793		13 320		Steine				4		27		380		10 260 19 194 940	
Sum		2 187 533		41 %		12 024				9		29		380		11 147 106 1281 740	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Steine 1.-7. og Eidet 1.-7.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Total pris	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine		1138 100		12 371		Eidet				8		27		380		10 260 14 143 640	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet		143 640		10 260		Straume - Steine		9		16		34		380		12 920 73 943 160	
8.-10.		905 793		13 320		Steine				4		27		380		10 260 19 194 940	
Sum		2 187 533		41 %		11 984				9		29		380		11 147 106 1281 740	
Alternativ 4		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Straume 1.-4.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Antall elever 1. Antall elever 5 Total pris	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Eidet - Straume		9		16		34		380		12 920 23 13 172 736	
1.-4. Straume		878 703		12 191		Steine - Straume		9		14		34		380		12 920 67 39 503 189	
5.-7. Steine		600 956		12 481		Straume				7		27		380		10 260 34 20 202 778	
8.-10.		905 793		13 320				9		12		32		380		12 033 124 72 0 878 703	
Sum		2 385 452		53 %		12 664				9		12		32		380 12 033 124 72 0 878 703	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Steine 1.-7.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Antall elever 1. Antall elever 5 Total pris	
1.-4. Steine		834 304		12 481		Eidet - Steine		17		17		34		380		12 920 23 10 124 424	
5.-7. Straume		632 937		12 191		Straume - Steine		9		9		34		380		12 920 73 31 394 909	
8.-10.		905 793		13 320		Steine				0		27		380		10 260 19 8 81 623	
Sum		2 373 034		34 %		12 664		13		9		32		380		12 033 115 0 48 600 956	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Steine 1.-4.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Antall elever 1. Antall elever 5 Total pris	
1.-4. Steine		834 304		12 481		Eidet - Steine		17		17		34		380		12 920 23 13 172 736	
5.-7. Straume		632 937		12 191		Straume - Steine		9		9		34		380		12 920 73 42 548 251	
8.-10.		905 793		13 320		Steine		0		0		27		380		10 260 19 11 113 317	
Sum		2 373 034		34 %		12 664		9		9		32		380		12 033 115 67 0 834 304	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Straume 1.-7.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Antall elever 1. Antall elever 5 Total pris	
1.-4. Straume		878 703		12 191		Eidet - Straume		9		16		34		380		12 920 23 10 124 424	
5.-7. Eidet		817 504		12 678		Steine - Straume		9		14		34		380		12 920 67 28 362 451	
8.-10.		905 793		13 320		Straume		0		7		27		380		10 260 34 14 146 062	
Sum		2 557 601		39 %		12 826		6		12		32		380		12 033 124 0 52 632 937	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Eidet 1.-7.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Antall elever 1. Antall elever 5 Total pris	
1.-4. Steine		834 304		12 481		Eidet		0		8		27		380		10 260 14 6 60 143	
5.-7. Eidet		817 504		12 678		Straume - Eidet		9		15		34		380		12 920 73 31 394 909	
8.-10.		905 793		13 320		Steine - Eidet		17		22		34		380		12 920 67 28 362 451	
Sum		2 557 601		39 %		12 826		9		15		32		380		12 033 154 0 64 817 504	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Eidet 1.-4.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Antall elever 1. Antall elever 5 Total pris	
1.-4. Eidet		1134 936		12 678		Eidet		0		8		27		380		10 260 14 8 83 497	
5.-7. Steine		600 956		12 481		Straume - Eidet		9		15		34		380		12 920 73 42 548 251	
8.-10.		905 793		13 320		Steine - Eidet		17		22		34		380		12 920 67 39 503 189	
Sum		2 641 686		41 %		12 826		9		15		32		380		12 033 154 90 0 1134 936	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Straume 1.-4.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Antall elever 1. Antall elever 5 Total pris	
1.-4. Straume		878 703		12 191		Eidet - Straume		9		16		34		380		12 920 23 10 124 424	
5.-7. Eidet		817 504		12 678		Steine - Straume		9		14		34		380		12 920 67 28 362 451	
8.-10.		905 793		13 320		Straume		0		7		27		380		10 260 34 14 146 062	
Sum		2 602 000		40 %		12 730		6		12		32		380		12 033 124 0 52 632 937	
Skole		Skysskostnader per år		Kommentar		Lokasjon Eidet 1.-7.		Beregning		km fra google m: km + gj. avstz Sone pr		Antall t		Pris per å		Antall e Antall elever 1. Antall elever 5 Total pris	
1.-4. Eidet		1134 936		12 678		Eidet		0		8		27		380		10 260 14 8 83 497	
5.-7. Straume		632 937		12 191		Straume - Eidet		9		15		34		380		12 920 73 42 548 251	
8.-10.		905 793		13 320		Steine - Eidet		17		22		34		380		12 920 67 39 503 189	
Sum		2 673 666		42 %		12 730		9		15		32		380		12 033 154 90 0 1134 936	

Vedlegg 3: Administrative årsverk

Dagens situas	Antall elever 2	Adm. årsverk i stillingspr	Elever per adm. årsverk	Lønn	Pensjon AGA	Totalkost	Elever per adm årsverk	
Bæ ungdomsskol	67	1,5	45	1350 000	153 353	74 722	1578 682	44,67
Eidet skole	23	1	23	900 000	102 640	49 815	1052 455	23,00
Straume skole	68	1	68	900 000	102 640	49 815	1052 455	68,00
Steine skole	66	1	66	900 000	102 640	49 815	1052 455	66,00
Sum	224	4,5	50	4 050 000				50,42

[S] Grunnskolenes Informasjonssystem (udir.no)

23/24

Kommune	Årsverk til adm.	1.-7.	8.-10.	Antall elever	Elevener per adm.	Årsverk	Årsverk per elev
Alvdal	2,4	237	104	341	142,08	0,00704	
Bremanger	5,45	205	119	324	53,45	0,01682	
Bæ	4	149	78	227	56,75	0,01762	
Fijar	3,8	235	127	422	111,05	0,009	
Fjaler	4,75	226	113	339	71,37	0,01401	
Gjerstad	3,75	161	82	243	64,80	0,01543	
Gol	4	302	160	462	115,50	0,00866	
Káraþjóhka - Kar	3,07	149	82	231	75,24	0,01329	
Kvam	11,66	682	322	1004	86,11	0,01161	
Kvinesdal	8,2	535	245	780	95,12	0,01051	
Leitfjord	7	243	77	320	45,71	0,02188	
Lom	2,9	159	71	230	79,31	0,01261	
Luster	7,54	466	199	665	88,20	0,01134	
Lyngen	3,4	155	83	238	70,00	0,01423	
Lærdal	2,3	141	79	220	95,65	0,01045	
Lødingen	2,95	123	66	189	64,07	0,01561	
Meråker	3	188	73	261	87,00	0,01149	
Nome	4,6	454	216	670	145,65	0,00687	
Nordreisa - Råise	5,4	243	153	396	73,33	0,01364	
Rennebu	2,4	128	77	205	85,42	0,01171	
Sakdal	5,4	380	200	580	107,41	0,00931	
Selfjord	4	233	121	354	88,50	0,0113	
Skjåk	1,45	130	53	183	126,21	0,00792	
Snåase - Snåsa	2,42	120	62	182	75,21	0,0133	
Stor-Elvdal	2,3	97	55	152	66,09	0,01513	
Sunnidal	10,55	558	229	787	74,60	0,01341	
Sør-Fron	4,65	213	127	340	73,12	0,01368	
Tingvoll	3,75	220	119	339	90,40	0,01106	
Tysnes	5	227	107	334	66,80	0,01437	
Vaksdal	5,2	318	138	456	87,69	0,0114	
Vanylven	4,46	186	97	283	63,45	0,01576	
Vestre Slidre	2,03	120	74	194	95,57	0,01046	
Ål	6,95	343	178	521	74,96	0,01334	
Landsgj.	4,57				84,90	0,01	
Nordland					68,48	0,02	

Input - kan endres ved annet anslag
900 000

Alternativ 0	Antall elever	Dagens	Relativt til gjennomsnitt	Rundet opp	Årsverkreduksjon	Kostnadsreduksjon
Skole						
Bæ ungdomsskole	67					
Eidet skole	23					
Straume skole	68					
Steine skole, Bæ i Vesterålen	66					
Sum	224					
Alternativ 1a/1b	Antall elever	Dagens	Relativt til gjennomsnitt	Rundet opp	Årsverkreduksjon	Kostnadsreduksjon
1.-10. nybygg	224	4,50	2,82	3,00	1,50	1350 000
Sum	224	4,50	2,82	3,00	1,50	1350 000
Alternativ 2a/2b	Antall elever					
1.-7. nybygg	157	3,00	1,97	2,00	1,00	900 000
8.-10.	67	1,50	0,84	1,00	0,50	450 000
Sum	224	4,50	2,82	3,00	1,50	1350 000
Alternativ 3	Antall elever					
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	91	2,00	1,14	2,00	-	-
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	66	1,00	0,83	1,00	-	-
8.-10.	67	1,50	0,84	1,00	0,50	450 000
Sum	224	4,50	2,82	4,00	0,50	450 000
Skole	Antall elever					
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	134	2,00	1,68	2,00	-	-
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	23	1,00	0,29	1,00	-	-
8.-10.	67	1,50	0,84	1,00	0,50	450 000
Sum	224	4,50	2,82	4,00	0,50	450 000
Alternativ 4	Antall elever					
1.-4. Straume	91	2,00	1,15	2,00	-	0
5.-7. Steine	66	1,00	0,83	1,00	-	0
8.-10.	67	1,50	0,84	1,00	0,50	450 000
Sum	224	4,50	2,82	4,00	0,50	450 000

Vedlegg 4: Skole- og byggdrift

Alternativ O			
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag
Bæ ungdomsskole	67	514 358	7 677
Eidet skole	23	304 745	13 250
Straume skole	68	437 563	6 435
Steine skole, Bæ i Vesterålen	66	427 677	6 480
Sum	224	1 684 343	8 460
			0 %
Alternativ 1a			
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag
1-10. nybygg	224	3 360 000	15 000
Sum	224	3 360 000	15 000
			99 %
Alternativ 1b			
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag
1-10. lokalisert i bygget til Bæ ungdomsskole	224	1 719 645	7 677
Sum	224	1 719 645	7 677
			2 %
Alternativ 2a			
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag
1-7. nybygg	157	2 355 000	15 000
8-10.	67	514 358	7 677
Sum	67	2 869 358	11 338
			70 %
Alternativ 2b			
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	157	1 010 258	6 435
8-10.	67	514 358	7 677
Sum	224	1 524 614	7 056
			-3 %
Skole			
Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag	
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	157	1 017 353	6 480
8-10.	67	514 358	7 677
Sum	224	1 531 711	7 078
			-3 %
Skole			
Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag	
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	157	2 080 218	13 250
8-10.	67	1 017 353	6 480
Sum	224	3 097 569	19 730
			84 %
Alternativ 3			
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	31	585 562	6 435
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	66	427 677	6 480
8-10.	67	514 358	7 677
Sum	224	1 527 597	6 864
			-3 %
Skole			
Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag	
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	134	862 257	6 435
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	23	304 745	13 250
8-10.	67	514 358	7 677
Sum	224	1 681 360	9 121
			0 %
Skole			
Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € forskjell fra i dag	
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	66	427 677	6 480
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	31	1 205 730	13 250
8-10.	67	514 358	7 677
Sum	224	2 147 765	9 136
			28 %

Gjennomsnittlig fordeling mellom 1.-4. og 5.-7.			
Prosentandel 1.-4.	58%		
Prosentandel 5.-7.	42%		

Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € % forskjell fra i dag	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	134	868 314	6 480	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	23	304 745	13 250	
8.-10.	67	514 358	7 677	
Sum	224	1 687 417	9 136	0%
Alternativ 4				
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € % forskjell fra i dag	
1.-4. Straume	91	587 253	6 435	
5.-7. Steine	66	425 975	6 480	
8.-10.	67	514 358	7 677	
Sum	224	1 527 585	6 864	-9%
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € % forskjell fra i dag	
1.-4. Steine	91	591 378	6 480	
5.-7. Straume	66	423 003	6 435	
8.-10.	67	514 358	7 677	
Sum	224	1 528 739	6 864	-9%
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € % forskjell fra i dag	
1.-4. Steine	91	591 378	6 480	
5.-7. Eidet	66	871 005	13 250	
8.-10.	67	514 358	7 677	
Sum	224	1 976 741	9 136	17%
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € % forskjell fra i dag	
1.-4. Eidet	91	1 209 211	13 250	
5.-7. Steine	66	425 975	6 480	
8.-10.	67	514 358	7 677	
Sum	224	2 149 544	9 136	28%
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € % forskjell fra i dag	
1.-4. Straume	91	587 253	6 435	
5.-7. Eidet	66	871 005	13 250	
8.-10.	67	514 358	7 677	
Sum	224	1 972 615	9 121	17%
Skole	Antall elev	Kostnader per år	Kostnader per € % forskjell fra i dag	
1.-4. Eidet	91	1 209 211	13 250	
5.-7. Straume	66	423 003	6 435	
8.-10.	67	514 358	7 677	
Sum	224	2 146 572	9 121	27%

Skoledrift	Totalt	Per elev
Bæ ungdomsskole	514 358	7 677
Eidet skole	304 745	13 250
Straume skole	437 563	6 435
Steine skole, Bæ i Vesterålen	427 677	6 480
Nygbygg	3 360 000	15 000

Rationale

Byggsdrift består hovedsakelig av lønn til service og renhold, kostnader tilknyttet service, vedlikehold og renhold samt strøm og pensjon i tillegg til eiendomsavgift. Et nytt skolebygg vil det være enklere å holde rent (lavere lønnskost og pensjonskost), ikke være vedlikeholdsbehov (men noe service) og lavere strømkostnader.

Hvis vi antar at antall elever styrer skolestørrelse (11 kvm per elev), og dermed omfang av byggsdrift, vil dette være kostnadsdriver.

Vi undersøker gjennomsnitt av kostnader til drift av kommunale skolebygg i 2023 og finner at disse basert på gjennomsnittlige KOSTRA tall er

1261,364706 NOK/kvm

13875,01176 Per elev om vi bruker 11kvm

11,3

Vi bruker 15 000 for å ta høyde for noe større eiendomsmasse enn minimum, tilsvarer 11,9 kvm/elev

Det her stemmer ikke, finner ikke helt de samme tallene som for året...

Vedlegg 5: Arealberegninger

Alternativ 2b								
Skole	Antall elever	Areal p.t.	Arealbehov gitt 11 kvm	Diff fra dagens areal	Forventet kostnad	Kapitalrente	Kapitalkostnad	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	157	1 740	2 666	926	61 956 699	6,16 %	3 816 533	
8.-10.	67	4 090	1 138	-	2 952 -	6,16 %	- 12 169 985	
Sum	224		2 464	-	2 026	6,16 %		
Skole	Antall elever	Areal p.t.	Arealbehov gitt 11 kvm	Diff fra dagens areal	Forventet kostnad	Kapitalrente	Kapitalkostnad	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	157	1 726	2 666	940	62 893 551	6,16 %	3 874 243	
8.-10.	67	4 090	1 138	-	2 952 -	6,16 %	- 12 169 985	
Sum	224		2 464	-	2 012	6,16 %		
Skole	Antall elever	Areal p.t.	Arealbehov gitt 11 kvm	Diff fra dagens areal	Forventet kostnad	Kapitalrente	Kapitalkostnad	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	157	1 650	2 666	1 016	67 979 319	6,16 %	4 187 526	
8.-10.	67	4 090	1 138	-	2 952 -	6,16 %	- 12 169 985	
Sum	224		2 464	-	1 936	6,16 %		
Alternativ 3								
Skole	Antall elever	Areal p.t.	Arealbehov gitt 11 kvm	Diff fra dagens areal	Forventet kostnad	Kapitalrente	Kapitalkostnad	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	91	1 740	1 545	-	195 -	6,16 %	- 803 077	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	66	1 726	1 121	-	605 -	6,16 %	- 2 495 219	
8.-10.	67	4 090	1 138	-	2 952 -	6,16 %	- 12 169 985	
Sum	224		2 464	-	3 752	6,16 %		
Skole	Antall elever	Areal p.t.	Arealbehov gitt 11 kvm	Diff fra dagens areal	Forventet kostnad	Kapitalrente	Kapitalkostnad	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	134	1 740	2 275	535	35 822 544	6,16 %	2 206 669	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	23	1 650	391	-	1 259 -	6,16 %	- 5 191 682	
8.-10.	67	4 090	1 138	-	2 952 -	6,16 %	- 12 169 985	
Sum	224		2 464	-	3 676	6,16 %		
Skole	Antall elever	Areal p.t.	Arealbehov gitt 11 kvm	Diff fra dagens areal	Forventet kostnad	Kapitalrente	Kapitalkostnad	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	66	1 726	1 121	-	605 -	6,16 %	- 2 495 219	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	91	1 650	1 545	-	105 -	6,16 %	- 432 084	
8.-10.	67	4 090	1 138	-	2 952 -	6,16 %	- 12 169 985	
Sum	224		2 464	-	3 662	6,16 %		
Skole	Antall elever	Areal p.t.	Arealbehov gitt 11 kvm	Diff fra dagens areal	Forventet kostnad	Kapitalrente	Kapitalkostnad	Kommentar
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	134	1 726	2 275	549	36 759 396	6,16 %	2 264 379	
1.-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	23	1 650	391	-	1 259 -	6,16 %	- 5 191 682	
8.-10.	67	4 090	1 138	-	2 952 -	6,16 %	- 12 169 985	
Sum	224		2 464	-	3 662	6,16 %		

Konsekvenser for areal ved ulike enheter for de forskjellige alternativene.

Vi har tatt utgangspunkt i BRA per enhet, og forventet elevtall ved de ulike enhetene for å beregne arealbehov. Videre har vi anvendt 16,98 kvm per elev som bruttonorm for areal.

Videre har vi tatt utgangspunkt i følgende forutsatte estimat på pris per kvadratmeter for tilbygg der behovet for ytterligere areal er nødvendig for å kunne huse elevene.

Kr 66 918 per kvadratmeter for tilbygg.

Merk; utdraget fra beregningene viser ikke alle beregninger, da det i de aller fleste tilfeller var mer areal tilgjengelig ved skolene enn behov, hvilket ga negativ differanse fra dagens areal, som ikke medfører behov for tilbygg. Markert i rødt er de alternativene som trenger tilbygg for å oppnå en arealnorm på 16,98 kvm per elev.

Vedlegg 6: Vedlikeholdsbehov barneskoler

Alternativ 0	Utbøding av alle TG	>TG 1 KG 2	>TG 2 KG 2	>TG 2 KG 3	>TG 3 KG 3		
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
Be ungdomsskole							
Eidet skole	22 690 000	22 690 000	22 290 000	5 505 000	125 000		
Straume skole	16 720 000	16 220 000	15 970 000	1 850 000	155 000		
Steine skole, Bei i Vesterålen	12 735 000	11 635 000	11 335 000	615 000	85 000		
Sum	52 145 000	-	50 545 000	-	7 970 000	-	365 000
Alternativ 2b							
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	16 720 000	16 220 000	15 970 000	1 850 000	155 000		
8.-10.							
Sum	16 720 000	-68 %	16 220 000	-68 %	15 970 000	-68 %	1 850 000
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	12 735 000	11 635 000	11 335 000	615 000	85 000		
8.-10.							
Sum	12 735 000	-76 %	11 635 000	-77 %	11 335 000	-77 %	615 000
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	22 690 000	22 690 000	22 290 000	5 505 000	125 000		
8.-10.							
Sum	22 690 000	-56 %	22 690 000	-55 %	22 290 000	-55 %	5 505 000
Alternativ 3							
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	16 720 000	16 220 000	15 970 000	1 850 000	155 000		
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	12 735 000	11 635 000	11 335 000	615 000	85 000		
8.-10.							
Sum	29 455 000	-44 %	27 855 000	-45 %	27 305 000	-45 %	2 465 000
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Straume	16 720 000	16 220 000	15 970 000	1 850 000	155 000		
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	22 690 000	22 690 000	22 290 000	5 505 000	125 000		
8.-10.							
Sum	39 410 000	-24 %	38 910 000	-23 %	38 260 000	-23 %	7 355 000
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Steine	12 735 000	11 635 000	11 335 000	615 000	85 000		
1-7. Lokasjon eksisterende bygg Eidet	22 690 000	22 690 000	22 290 000	5 505 000	125 000		
8.-10.							
Sum	35 425 000	-32 %	34 325 000	-32 %	33 625 000	-32 %	6 120 000
Alternativ 4							
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-4. Straume	16 720 000	16 220 000	15 970 000	1 850 000	155 000		
5-7. Steine	12 735 000	11 635 000	11 335 000	615 000	85 000		
8.-10.							
Sum	29 455 000	-44 %	27 855 000	-45 %	27 305 000	-45 %	2 465 000
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-4. Steine	12 735 000	11 635 000	11 335 000	615 000	85 000		
5-7. Eidet	22 690 000	22 690 000	22 290 000	5 505 000	125 000		
8.-10.							
Sum	35 425 000	-32 %	34 325 000	-32 %	33 625 000	-32 %	6 120 000
Skole	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	Kostnader ifølge tilstands: Økning i	%
1-4. Straume	16 720 000	16 220 000	15 970 000	1 850 000	155 000		
5-7. Eidet	22 690 000	22 690 000	22 290 000	5 505 000	125 000		
8.-10.							
Sum	39 410 000	-24 %	38 910 000	-23 %	38 260 000	-23 %	7 355 000

	TG 3 KG 3	TG 2 KG 3	TG 2 KG 2	TG 1 KG 2	TG 1 KG 1		
Skole	Sum TG 3 KG 3	Sum TG 2 KG 3	Sum TG 2 KG 2	Sum TG 1 KG 2	Sum TG 1 KG 1	Total	Kontroll
Eidet Skole	kr 125 000	kr 5 380 000	kr 16 785 000	kr 400 000		kr 22 690 000	0
Straume Skole	kr 155 000,00	kr 1 695 000,00	kr 14 120 000,00	kr 250 000,00	kr 500 000,00	kr 16 720 000	0
Steine Skole	kr 85 000,00	kr 530 000,00	kr 10 720 000,00	kr 300 000,00	kr 1 100 000,00	kr 12 735 000	0

Kilder

- Udir. Fagfornyelsen (LK20) Fagfornyelsen (udir.no)
- Lovdata. Nye kompetansekrav (2017) Forskrift til opplæringslova - Kapittel 14. Krav til kompetanse ved tilsetjing og undervisning – Lovdata
- Regjeringen. NOU 2022:13 – Med videre betydning NOU 2022: 13
- Meld. St. 6. (2019-2020). Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og
- SFO. Det kongelige kunnskapsdepartement. Meld.St. 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellegjeringen.no)
- Udir. (17.01.2024). Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.
- <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/lokal-kompetanseutvikling/kompetanseloftet-for-spesialpedagogikk-og-inkluderende-praksis/>
- Regjeringen (04.05.2021). En skole for vår tid. Sluttrapport fra ekspertgruppen for skolebidrag.
- <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/en-skole-for-var-tid/id2847088/> Hentet 26.08.2024
- Statsforvalteren. Barnevernsreformen/ oppvekstreformen (2022) Tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid for barn og unge | Statsforvalteren i Rogaland (statsforvalteren.no)
- KS (27.05.2019) PP-tjenestens rolle, organisering og arbeidsform <https://www.ks.no/fagomrader/barn-og-unge/ppt-og-systemrettet-arbeid/> Hentet 26.08.2024.
- Regjeringen. NOU 2022:13 – Med videre betydning NOU 2022: 13 (regjeringen.no)
- SSB. Lærermot 2020-2040. Tilbud og etterspørsel for fem grupper av lærerutdanninger (ssb.no)
[SSB framskriver økt lærertetthet fram mot 2040 - KS](#)
- https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/422685?_ts=17424dc4710 (udir.no)
- Kilde; Solstad, K. J. (2009) Bygdeskolen i Velstands-Noreg. Opplandske
- <https://www.utdanningsnytt.no/files/2022/09/22/Nordahl-rapport-Skolestørrelse-og-sammenheng-med-elevenes-trivsel-og-laering.pdf> - sammenhenger med elevens trivsel og læring i grunnskolen. bokforlag.